

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 103. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rusija za mir na Balkanu

Včeraj sta Jugoslavija in Rusija izmenjali v Ankari akte o obnovi diplomatskih odnosov

Moskovski list poudarja, da Rusija ne ogroža miru na Balkanu in da tudi Nemčija in Italija nimata interesa za nesoglasja na tem ozemlju — Sporna vprašanja na Balkanu in v Podunavju so samo krajevnega značaja in se bodo rešila po končanih sovražnostih

„Vzpostavitev odnosov bo utrdila iskreno prijateljstvo med obema narodoma in potrdila razvoj njihovih gospodarskih odnosov“

Ankara, 1. jul. e. Včeraj popoldne so bila izmenjana pisma, podpisana s strani sovjetskega poslanika Terentijeva in jugoslovenskega poslanika Šumenkovića o vzpostavitvi normalnih diplomatskih odnosov z dne 24. t. m. med kraljevino Jugoslavijo in SSSR. Pisma imajo datum dneva vzpostavitve odnosov. List piše, da ima Sovjetska zveza svojo lastno zunanjo politiko, osnovano na potrebi izgraditve osi- guranja na vseh mejah, zlasti na onih, kjer vladajo na drugi strani zmede. Razne anekdote imajo edino nalogo, da priključijo sovjetski zvezi sonarodnjake ali pa da izpopolnijo nepopoln člen sovjetske obrambe.

Pismi z zadovoljstvom tako z ene kakor z druge strani izražata prepričanje, da bo ta vzpostavitev odnosov, ki odgovarja

Moskva, 1. jul. e. »Trud« objavlja zanimiv članek, v katerem naglašajo, da je treba vedno najprej počakati na uradno ob- javo sovjetske vlade, preden se delajo ka- ke kombinacije. Opozarja tujo javnost, da z rezervo sprejme vesti, ki so v večini pri- merov tendenciozne. List piše, da ima Sovjetska zveza svojo lastno zunanjo po- litiko, osnovano na potrebi izgraditve osi- guranja na vseh mejah, zlasti na onih, kjer vladajo na drugi strani zmede. Razne anekdote imajo edino nalogo, da priključijo sovjetski zvezi sonarodnjake ali pa da izpopolnijo nepopoln člen sovjetske obrambe.

Nato piše list o balkanskem politiku in poudarja, da je ta sektor velikega po- mena za vse države pa tudi za Sovjetsko zvezo. Rusija v tem pravcu ne bo storila ničesar, kar bi lahko ogrozilo mir. Tudi Nemčija in Italija nimata interesa, da povzročata nesoglasja na tem ozemlju. Bal- kan je po mnenju Berlina področje, ki mo- ra ostati svobodno in v miru, ugotavlja »Trud«.

Vojna se ne vodi za strateške cilje, na- daljuje v svojem članku »Trud«, niti za kake poto. V smeri bližnjega vzhoda Bal- kanski politok nima več nikakega strate- škiga pomena. Na Sredozemskem morju sta Nemčija in Italija organizirali svoja oporišča za napad na drugih točkah. Ni dvoma, da obstoje na Balkanskem polito- ku in v Podunavju sporni problemi, a vsi so lokalnega značaja in zanimajo samo male države. Niti ena velika država v tem trenutku nima namena izkoristiti ta lokal- na nasprotja. Še nikoli situacija na Bal- kanskem politoku ni bila bolj jasna nego danes. Spopad velikih sil gre mimo tega področja in bi pritegnile Balkana v vojni velikih sil, ki se bore, imela samo ško- do za glavno fronto.

Zaradi tega, končuje »Trud«, ni treba pričakovati nobenih komplikacij na tem področju. Balkan bo v tej vojni ostal iz- ven spopadov, a sporni problemi bodo li- kvidirani po zaključitvi sovražnosti.

Naši odnosi z Italijo, Madžarsko in Bolgarijo
Rim, 1. julija. AA. (Stefani.) Včerajšnji italijanski časopisi objavljajo na vidnih mestih izjavo, ki jo je dal predsednik ju- goslovenske vlade Dragiša Cvetković beo- grajskim zastopnikom italijanskega tiska. V svoji izjavi je predsednik jugoslovenske vlade poudaril predvsem željo, da bi se ob- stoječi prijateljski odnosi med Jugosla- vijom in Italijo čim bolj okrepili in poglo- bili. Predsednik jugoslovenske vlade je posebno poudaril, da vidi v sodelovanju Jugoslavije z njeno veliko sosedo Italijo enega najmočnejših stebrov srečne bodo- čnosti narodov v tem delu Evrope. To so- delovanje bo po mnenju predsednika Dragi- še Cvetkovića imelo splošno korist na po- lju socialne politike.

Glede položaja na Balkanskem politoku po zasedbi Besarabije, je jugoslovenski mi- nistrski predsednik izrazil prepričanje, da se bo mir na Balkanskem politoku ohr- anil. Glede jugoslovensko-madžarskih od- nosov je naglasil, da so ti odnosi med Jugoslavijo in Madžarsko zelo dobri.

Končno je predsednik vlade Dragiša Cvetković dejal: Glejte, naši odnosi z Bolgarijo so tudi zelo pristni. Na nobenem področju z jugoslovenske strani ni kakega razloga za kakršnakoli nesoglasja, ker ju- goslovenska vlada odločno in vestno dela na to, da se spori med balkanskimi naro- di rešujejo po mirnih sporazumih.

Industrija in poljedelstvo Besarabije sta pod upravo rumunskih oblasti stalno propadala. Število živine se je na gospodar- stvu siromašnih in srednjih kmetov samo v teku prvih 15 let okupacije zmanjšalo za 48 do 50 odstotkov. 80 odstotkov odr- slega prebivalstva Besarabije je nepism- nega. Rumunsko gospodarstvo v Besarabi- ji je povzročilo materialno in kulturno pro- past delovnega sveta. Težko življenje na- roda v Besarabiji ni moglo prikriti niti uradno glasilo rumunske vlade »Roma- nia«, ki je v juniju 1939 med drugim na- vedlo: Prebivalstvo Besarabije šteje 3 mi- lionje 112.654 oseb, od katerih 286.794 sta- nuje v mestih, a 2.725.860 živi na vaseh. List je nato podrobno navajal, kako so za- rudi bode in pomanjkanja razširjene razne bolezni in koliko ljudi letno umre zaradi pomanjkanja ter pomanjkanja splošnih življenjskih pogojev.

Vest o novi zmagi sovjetske politike ter o osvoboditvi naših bratov se je razširila po vsej naši državi, zaključuje »Pravda«. Vest o povratku Besarabije je izzvala pri- patriotični v naši državi voljo za nove po- dvige.

Po smrti maršala Balba
Bengazi, 1. jul. AA. (DNB). Posmrtni ostanke maršala Itala Balba so bili v so- boto zvečer prepeljani iz Tobruka v Ben- gazi.

Vest o smrti maršala Balba se je razne- sla zelo hitro po vsej Libiji in je ljudstvo iz vseh krajev prihitelo k cesti, ki so jo zgradili Italijani in po kateri je šel žalni sprevod. Truplo kvadrurnvira in njegovih tovarišev padlih v boju, so spremljali iz Tobruka domači konjeniki, ki so jahali v dveh vrstah. Čete, ki so pričakovale po- smrtne ostanke maršala Balba, so izkazale vojaško čast, medtem ko je ljudstvo, ki je stalo ob cesti, izkazalo počaščenje z glo- bokim molkom. Pozno zvečer je žalni spre- vod prisel v Bengazi.

Rim, 1. jul. AA. (Stefani.) Sožalne br- zojavke zdi smrti maršala Balba prihaj- ja iz vseh krajev sveta. V teh brzjavkah se poudarja globoka žalost, v katero se je zagnila Italija.

Ruske čete dosegle novo mejo

Evakuacija se nadaljuje po določenem načrtu na demarkacijsko črto Rumunske oblasti v stalni zvezi s poveljniki sovjetskih čet

Moskva, 1. jul. s. (Reuter.) Agencija Tas je davi javila, da so sovjetske čete končale okupacijo severne Bukovine in do- segle nove meje, kakor so bile določene s pristankom rumunske vlade na sovjetske zahteve. Po uradnem poročilu sovjetske čete v Besarabiji točno po načrtu nada- ljujejo s svojimi napredovanji.

Bukarešta, 1. jul. p. Rumunsko vrhovno poveljstvo je objavilo sredi uradno poročilo, da se evakuacija ozemlja, ki ga je mo- rala Rumunija prepustiti Rusiji, nadaljuje po določenem načrtu na demarkacijsko čr- to, ki poteka takole: Od Hribovja na reki Seret — Kučirmare — Briceni — Bjeli (zapadno od Kišineva) — Besarabskaja na Tatarbunar.

Bukarešta, 1. jul. s. (Reuter.) Povelj- stvo rumunske vojske javlja v posebnem komuniciraju, da je prišlo včeraj do več lokalnih incidentov med sovjetsko in ru- munsko vojsko. V teku evakuacije ozem- lja, ki ga je Rumunija odpustila Rusiji, so namreč ponekod sovjetske čete hitreje pro- drle nego so se mogle rumunske čete umakniti. Na ta način so sovjetski oddel- ki prehiteli zadnje straže rumunske vojs- ke ter je prišlo do incidentov.

Bukarešta, 1. jul. AA. (Rador.) Poroči- lo vlade pravi, da se izprazniti Besarabi- je in Bukovine izvaja po določenem načrtu. Včeraj je v Moldavijo prislo 80 vlakov z izseljenci in materialom. V Moldaviji so vsi zastopniki rumunske oblasti iz Besa- rabije in Bukovine. V vseh mestih so us- tanovljeni odbori, ki skrbijo za namestitve beguncev. Zastopniki rumunskih oblasti so v stalni zvezi s poveljniki sovjetskih čet, da bi se preseljevanje olajšalo. Zidje iz Besarabije, ki so se do zdaj mudili v no- tranjosti Rumunije, se vračajo v Besa- rabijo. Do včeraj se jih je vrnilo 9.000. V vsej državi vlada mir. Uradno zanikajo vesti o evakuaciji še nekaterih drugih krajev.

Bukarešta, 1. julija. AA. (Rador.) No- tranje ministrstvo je izdalo odlok, ki pou- darja potrebo po popolnem redu in miru. Odlok pravi, da bodo vsi tisti, ki bi posku- šali kršiti mir in red, najstrožje kaznova- ni. Določeno je tudi interniranje takšnih oseb. Vsa zborovanja ali zbiranja na jav- nih mestih so prepovedana.

Podaljšanje rok za evakuacijo
Bukarešta, 1. julija. s. (Stefani.) Ruska vlada je na prošnjo rumunske vlade po- daljšala rok za evakuacijo severne Bukovi- ne in Besarabije za dva dni. Rumunska vlada je naprosila za podaljšanje roka z utemeljitvijo, da sicer ne bi mogla umakni- ti iz odstojenega ozemlja vojaškega ma- teriala.

Zamude v blagovnem prometu
Bukarešta, 1. julija s. (Reuter.) Kakor po- ročajo, so nastale v blagovnem prometu med Rumunijo in Rusijo ter Nemčijo za- mude zaradi sovjetske okupacije Besarabi- je. Predvsem niso bile pravočasno odpre- mljene večje pošiljke oljnih semen, ki jih je Nemčija naročila v Besarabiji.

Bukarešta, 1. julija s. (Reuter.) Kakor po- ročajo iz Besarabije, so novo ustanovljeni krajevni sovjeti zadržali več vagonov bla- ga, ki bi moralo biti poslano v Nemčijo.

Rumunske mine v Črnem morju
Bukarešta, 1. julija s. (Reuter.) Rumunski listi poročajo, da je rumunska vojna mor- narica položila mine pred luko Constanca, in pred izlivom Dunava v rokavu Sulina. Vse ladje, ki se približajo rumunski obali, ali hočejo pluti po Dunavu navzgor, mora- jo prositi za piliota.

Bukarešta, 1. julija s. (Reuter.) Rumun- ske oblasti so objavile, da je pas 8 milj ob rumunski obali zaradi min nevaren za plovbo.

Moskovska »Pravda« o vrnitvi Besarabije

Moskva, 1. jul. e. »Pravda« piše v uv- odniku: Sovjetski narod je z veliko rado- stjo sprejel mirno rešitev vprašanja gle- de vrnitve Besarabije in odstopa severne- ga dela Bukovine Sovjetski zvezi. Srca so polna hvalečnosti in ponosa zaradi modre politike vlade, ki je vzpostavila pravico, katero je Rumunija kršila leta 1918. Od- slej je Besarabija zadržana s svojo mater- jo domovino, z veliko sovjetsko državo.

Nato list opisuje, kako je bila leta 1918 odstojena Besarabija Rumuniji in nada- ljuje:

Sovjetska zveza se ni nikoli strinjala z dejstvom okupacije Besarabije, kar je ves čas odkrito izjavljala pred vsem svetom. Stališče sovjetske vlade je bilo v tem vprašanju nespremenjeno v teku vseh 22 let okupacije Besarabije po rumunskih četah. Nedavno, 29. marca t. l. je Molotov v svojem referatu na seji vrhovnega sve- SSSR še enkrat opozoril, da med SSSR in Rumunijo obstoji še nereseno sporno vpra- šanje, vprašanje Besarabije, katere oku- pacije SSSR ne prizna in nikoli ni pri- znala.

Vprašanje Besarabije je organsko zve- zano s vprašanji izročitve severnega dela Bukovine, ki je zaradi svoje skupnosti ve- zan z Ukrajino. Znano je, da pred letom 1919 Bukovina ni pripadala Rumuniji, temveč Avstro-Ogrski. Vlada Sovjetske zveze je smatrala za neobhodno potreb- no, da skupno z Rumunijo reši vprašanje vrnitve Besarabije in izročitve severnega dela Bukovine Sovjetski zvezi. Izročitev Bukovine je tem bolj upravičena, ker bo to v neznačni meri nadomestilo škodo, ki jo je sovjetski zvezi in prebivalstvu Besa- rabije napravilo 22letno gospodarstvo Ru- munije v Besarabiji. Dovolj je omeniti, da je moralo samo v teku prvih 10 let oku- pacije Besarabije več nego 300.000 njenih prebivalcev prisiljeno bežati.

Črno morje — rusko morje

V Londonu so zadovoljni z zadnjo rusko potezo na Bal- kanu, ki pomeni po ameriški sodbi samo nov varnostni ukrep z ruske strani

London, 1. julija. (C. Z.). V mednar- odnih političnih krogih v Londonu vlada splošno zadovoljstvo nad dejstvom, da je Rumunija ugodila rumskim zahtevam brez borbe. V Londonu upajo, da nobena bal- kanska država ne bo nasprotovala Rusiji in da bodo vse sprejele ruske zahteve.

»Ewening Standard« piše, da bi utegni- lo črno morje prav kmalu postati rusko morje pod skupno rusko in turško kon- trolo. Ruski interesi pa bi se utegnili raz- širiti tudi na Sredozemlje. List piše dalje, da se mora Anglija zavedati, da je ta del Evrope še izven italijanske nemškega ne- posrednega vpliva. Zato mora smatrati Anglija zadnjo rusko potezo na Balkanu kot zdravo kirurško operacijo.

London, 1. julija. (C. Z.). Poročila, ki prihajajo preko New Yorka iz Rima, pravi- jo, da Italija ne bo podvzela na Bal- kanu nobene akcije, kajti osne velešile žele na Balkanu mir za vsako ceno. Italijanska želja je, naj Madžarska in Bolgarija ne forsirata v tem trenutku svojih zahtev na- sproti Rumuniji, temveč naj čakata na bolj ugoden trenutek za mirno zadovolji- tev svojih zahtev. Nobena izmed obeh osnih velešil trenutno ne želi, da bi se zapletla v spore na Balkanu, medtem ko se obe pri- pravljata na napad na Anglijo.

Tudi v diplomatskih krogih v Washing- tonu prevladuje prepričanje, da Madžar- ska in Bolgarija ne bosta postavili svojih

zahtev Rumuniji, razen z italijansko-nem- sko odobritvijo. Sicer smatrajo v Wa- shingtonu, da so ruske akcije na Balkanu samo varnostni ukrepi z ruske strani.

Bukarešta, 1. jul. V rumunskih diplo- matskih krogih pričakujejo, da bo vrnitev nemškega poslanika Fabriciusa do kraja razčistila odnose Rumunije do Madžar- ske in Bolgarije. Prav tako so razširjene vesti, da bo Nemčija skupno z Italijo po- sredovala med Madžarsko, Bolgarijo in Rumunijo za mirno rešitev problema Transilvanije in Dobruže.

Bukarešta, 1. jul. p. V terek popoldne so sestaneta zunanje-politična odbora poslan- ske zbornice in senata. Na tej seji bosta podala ministrski predsednik in zunanji minister ekspozice o začnjenih dogodkih ter o zunanje-političnem položaju Rumunije. V uradnih rumunskih krogih odločno deman- tirajo v inozemstvu razširjene vesti, da bi bila Rusija zahtevala tudi kontrolo nad rumunski pristanišči na Dunavu in ob Črnem morju. Prav tako demantirajo vse vesti, da bi bilo prišlo do kakšnih incidentov na madžarski ali bolgarski meji. Res pa je, da je dostop v rumunske luke ob Čr- nem morju in na Dunavu prepovedan vsem tujim ladjam. Vsaka tuja ladja, ki hoče pristati v katerikoli teh lukh, mora prositi najmanj pet ur poprej za posebno dovo- ljenje.

Marseille, 1. julija. AA. (Havas.) Pred- večeršnjim in včeraj so se člani franco- ske vlade naselili v pisarnah posameznih ministrstev v Clermont-Ferrandu in v oko- liških mestih. Predsednik republike se mu- di v Royju, kjer bo začel sedeti pred- sednika republike. Tam se muči tudi pred- sednik vlade in bodo tu tudi tiste seje fran- coske vlade, ki jim bo predsedoval Lebrun. V Royju so maršal Petain, podpredsednik vlade Chautemps, Laval in notranji mi- nister Marquet. Ostali ministri so zdaj v Clermont-Ferrandu, kjer se muči tudi več- je število zastopnikov tiska.

Iran ostane nevtralen
Teheran, 1. julija. AA. (Stefani.) Iran- ski šah je sprejel ob navzočnosti predse- dnika vlade ravnatelje časopisov v Iranu. Pri tej priliki je izjavil, da je potrebno zaradi sedanjega mednarodnega položaja voditi določeno politiko kakor dozdaj.

Politika, je dejal iranski šah, mora biti jasna, odločna in daljnovidna. Zlastno je, da dozdaj niso bili izdani gotovi ukrepi, da bi se čim bolj obvestilo ljudstvo o svo- jih potrebah in o mednarodnem položaju. Na koncu je iranski šah dejal: Iranska vlada se naslanja na vojsko, čuvarka var- nosti. Iran bo ostal še dalje nevtralen in bo delal na to, da prebrodi vse morebitne težave.

Stroge odredbe v zasedenem ozemlju
Berlin, 1. julija s. (Stefani.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je izdalo na preb- valstvo v Belgiji, Luksemburgu in zasede- nem ozemlju Francije proglas, v katerem odreja, da je treba v teku 24 ur izročiti vse orožje, municijo, vojaški material in radijske oddajne postaje. Za primer pre- kršitve te odredbe je predvidena smrtna kazen.

Stroge odredbe v zasedenem ozemlju
Berlin, 1. julija s. (Stefani.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je izdalo na preb- valstvo v Belgiji, Luksemburgu in zasede- nem ozemlju Francije proglas, v katerem odreja, da je treba v teku 24 ur izročiti vse orožje, municijo, vojaški material in radijske oddajne postaje. Za primer pre- kršitve te odredbe je predvidena smrtna kazen.

Stroge odredbe v zasedenem ozemlju
Berlin, 1. julija s. (Stefani.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je izdalo na preb- valstvo v Belgiji, Luksemburgu in zasede- nem ozemlju Francije proglas, v katerem odreja, da je treba v teku 24 ur izročiti vse orožje, municijo, vojaški material in radijske oddajne postaje. Za primer pre- kršitve te odredbe je predvidena smrtna kazen.

Stroge odredbe v zasedenem ozemlju
Berlin, 1. julija s. (Stefani.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je izdalo na preb- valstvo v Belgiji, Luksemburgu in zasede- nem ozemlju Francije proglas, v katerem odreja, da je treba v teku 24 ur izročiti vse orožje, municijo, vojaški material in radijske oddajne postaje. Za primer pre- kršitve te odredbe je predvidena smrtna kazen.

Stroge odredbe v zasedenem ozemlju
Berlin, 1. julija s. (Stefani.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je izdalo na preb- valstvo v Belgiji, Luksemburgu in zasede- nem ozemlju Francije proglas, v katerem odreja, da je treba v teku 24 ur izročiti vse orožje, municijo, vojaški material in radijske oddajne postaje. Za primer pre- kršitve te odredbe je predvidena smrtna kazen.

Vojna se bo raztegnila na velike oceane

Anglija pripravljena na totalni odpor, je izjavil podtajnik Nicolson, ki je svaril angleški narod pred tujo propagando

London, 1. jul. s. (Reuter). Podtajnik propagandnega ministristva Nicolson je enako kakor bivši ministristki predsednik Chamberlain sinoči v nekem govoru opozoril na možnost bližnjega nemškega napada na Anglijo.

Nicolson je dejal, da lahko Nemci poskusijo invazijo Anglije že v prihodnjih dneh ali celo v prihodnjih urah. Ta napad na Anglijo bo predstavljala hujše nevarnosti nego katerikoli napad, kar jih je Anglija poznala v zadnjih 900 letih. Ko pa se bo napad pričel, se mu bo zoperstavila borbeno sila močnega zedinjenega naroda. Prvačnja je bila poročena, ker so njene politične odločitve leta 1918 dalje skrbeli bolj za denar, nego za ojačanje države in za varovanje svobode. Angličani sedaj ne smejo biti več leni in optimistični, temveč aktivni in pogumni.

Nicolson je dalje svaril pred vplivom nemške propagande v dveh ozirih. Predvsem je dejal, naj prebivalstvo ne veruje, da je Nemčija nepremagljiva. Sedanja vojna se ne bo raztegnila samo na zapadno Evropo, temveč se bo odločila na velikih oceanih. S svojim dovršenim mehaniziranim orožjem je Nemčija dosegla doslej velike uspehe. Sedaj pa se ji bo postavila po robu nepremagljiva sila angleške vojne mornarice. Če se bo Nemčiji udarec proti Angliji ponesrečil, bo to prvi nemški neuspeh, ki bo spravljal v dvom ves nemški vojaški sistem.

Druga nemška propagandna trditev pa je, da se srednjim slojem ne bo godilo nič slabše, če Nemčija osvoji Anglijo. V resnici pa, je dejal Nicolson, bi v primeru nemške nadvlade izginile pravice delav, sklerozna razreda, izgubila bi svoboda govora, kakor tudi moč in ves življenjski standard Anglije. Tembolj je treba biti ogorčen, da stremi Nemčija po uničenju vsega tega. Obenem pa morajo biti Angličani ponosni, da zopet enkrat Anglija rešuje svet dominacije.

Angleški listi o napadih

London, 1. julija s. (Reuter). Vsi angleški listi se bavijo z neprestanimi nemškimi letalskimi napadi na Anglijo. Današnji »Daily Herald« pravi, da je doslej glavni učinek teh napadov ta, da se je prebivalstvo nanje privadilo.

»Times« pravi, da mora Anglija pričakovati še mnogo težjih napadov, iz rezult

tatov dosedanjih napadov pa je mogoče napraviti več zanimivih zaključkov. Predvsem se zdi, da nemški letalci ne poznajo poti na Anglijo tako dobro, kakor angleški letalci poti na Nemčijo. Tudi 20 letal, ki so jih Angličani Nemcem doslej sestrelili, predstavlja veliko izgubo, če se upošteva, da so bili vsi napadi izvedeni ponoči. Vsekakor so nemške izgube mnogo večje, nego izgub angleških letal v napadih na Nemčijo.

Vse kaže, da je tudi protiletalska obramba v Angliji boljša in uspešnejša, nego ona v Nemčiji, pa tudi angleške lovskie letala so se doslej boljše izkazala. Prav tako funkcionira v Angliji brezhibno pasivna obramba. Zatemnitev je povsod popolnoma izvedena, zaklonišča nudijo prebivalstvu

dobro zaščito, pomožni oddelki so se doslej zelo dobro izkazali, pa tudi prebivalstvo samo je pokazalo povsod izvrstno disciplino.

Kanadski vojni material za Anglijo

Ottawa, 1. julija s. (Reuter). Angleška komisija za nakup vojnega materiala v Kanadi je sedaj prenehala posloovati in bo vsa naročila za angleško vlado v Kanadi izdala kanadska vlada sama.

Po uradnih podatkih je kanadska vlada od začetka vojne dala nakupila doma že za 75 milijonov dolarjev municije. Naročila pa so bila izdana za nadaljnjih 50 milijonov dolarjev.

Letalski napadi

Angleški bombniki napadajo nemška operišča in naprave za vojno industrijo, nemška letala pa mečejo bombe nad angleškimi pokrajinami

London, 1. julija s. (Reuter). Letalsko ministristvo je objavilo večerj komunikacijo o letalskih operacijah angleškega letalstva v noči od sobote na nedeljo. Angleški bombniki so napadli med drugim nemška letališča na otokih Norderney in Borkum na Friziškem otočju, kakor tudi letališče pri Münsteru. Nadalje je bila že drugo noč zaporedoma napadena kemična tovarna v Höchstu pri Frankfurtu, drugi napadi so veljali zopet napravljam na kanalu Dortmund-Ems. Angleški bombniki so bombardirali tudi tovarne kolodvorov in železniška križišča v Soestu, Hamburgu, Kölnu itd. Na Nizozemskem je bilo napadeno nemško letališče v Schipholu pri Amsterdamu, v severni Franciji pa letališča v Mervilleu in Abbevilleu. Z vseh teh poletov pogrešajo šest angleških bombnikov. Angleški bombniki pa so uničili med drugim več nemških letal na letališčih.

Nad severno Francijo je skupina nemških lovskih letal tipa Messerschmitt 109 napadla angleške bombnike. Spremljajoča angleška lovskie letala so se zapletla z nemškimi

mi letali v borbo in so sestrelila štiri nemška letala. Vsa angleška letala so se vrnila iz te borbe. Nad francosko obalo je nadalje neko angleško lovsko letalo sestrelilo še eno nemško letalo. Operacije angleških bombnikov so se raztezale tudi nad južno Belgijo.

London, 1. julija s. (Reuter). Letalsko in notranje ministristvo sta objavili davi ob 7. komunikacijo o bombnih napadih na Anglijo, ki so jih tudi preteklo noč izvedla nemška letala. Napadi so veljali v glavnem trem predelom. V vzhodni Angliji so vržala nemška letala več eksplozivnih in požarnih bomb. Ti napadi so očitno veljali vojaškim letališčem. Nadalje pa so bile vržene eksplozivne in požarne bombe na Wales in zapadno Skotsko. Pri nobenem izmed teh napadov ni bila povzročena resna škoda in tudi človeških žrtev ni bilo.

V vzhodni Skotski so napadla nemška letala neko mesto z požarnimi bombami ter uničila neko šolsko poslopje. Po dosedanjih podatkih je bila samo ena oseba lažje ranjena, drugih žrtev ni bilo.

da so in tudi ostanejo »krvni slovanski bratje«. Vprašati si pa vendar dovoljuje mo komu in čemu more koristiti tako pisarjenje v dobi, ko naša država z vlado velikega in močnega ruskega naroda stopa v priateljske diplomatske stike ter si od njih obeta najboljših sadov.

Šolstvo

Višji tečajni izpit na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani je trajal od 10. do 25. junija 1940 pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. načelnika dr. Lovra Susnika. Izpit se je opravljal v treh oddelkih. V a oddelku so napravili izpit: Biber Demeter, Furlani Stanko, Grošelj Božidar, Hudnik Milan (oprosčen ust. izpita), Kacjan Marijan, Kocutar France, Krapež Dušan, Kremesec Milan (oprosčen ust. izpita), Kumer Slavko, Lajovic Bojan, Legat Primož, Mešnik Dragotin, Milanović Dušan, Mujdriča Ivan, Sila Dušan, Sivec Slavko, Spindler Cvetko (oprosčen ust. izpita), Simenc Ivan, Škerget Vladimir, Vebler Dušan, Volk Anton, Zor Leopold, Žmitek Franc ter privatista Bradač Viktor in Druskoč Drago. Popravniki izpit je bil dovoljen 10 pripravnikov, za leto dni so bili odklonjeni 4 pripravniki. — V b oddelku so napravili izpit: Bašič Dušan, Erker Ivan (oprosčen ust. izpita), Hladnik Marijan, Javor Josip (oprosčen ust. izpita), Klavžar Milenko, Komar Marijan, Kovarčič Božidar, Lavrenčič Otmar, Ljubej Bojan (oprosčen ust. izpita), Magušar Dušan, Pelicon Ivan, Potonik Stanislav, Schmitzberger Jurij, Stalcer Branimir, Uračnik Dragomir, Žun Živan (oprosčen ust. izpita), Zvan Benjamin, Zvan Janko. Popravniki izpit v avgustu bo delalo 10 rednih učencev in 1 privatist. Na leto dni je odklonjenih 8 učencev in 1 privatist. — V c oddelku so napravili izpit: Adamčič Stojan, Barbartić Stefan (oprosčen ust. izpita), Batista Marko, Blagancje Savo, Cikojevič Branko, Cirman Marijan, Čopjak Aleksander, Dernaša Alojzij, Dermovšek Janez, Gačnik Heribert, Gaspari Sergij, Glonar Jože, Kačar Franc, Končar Milos, Košir Zmago, Kregar Gregor, Kurent Dušan, Lasan Stefan, Majcen Fedor (oprosčen ust. izpita), Mišič Drago, Modec Anton, Ošlj Martin, Pavlin Rudolf (oprosčen ust. izpita), Smerčnik Franc, Sraka Janez, Stipančič Stefan, Šega Ciril, Štefela Ludovik, Tiran Jože (oprosčen ust. izpita), Triller Igor, Vajda Bogdan, Vakselj Bojan, Zupanc Slavko, Janski: Adamčič Ivan, Casar Anton, Jamar Janez. Popravniki izpit v avgustu bodo delali 3 redni pripravniki in 1 ponavljalec. Za leto dni so odklonjeni 3 redni učenci in 4 ponavljalci. Izpit sta napravila tudi privatista Miklič Jožef in Zornada Albert.

Završni izpit na privatni dvorazredni trgovski šoli Zbornice za TOI v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 27 (Trgovski dom). Pri završnih izpitih, ki so trajali od 4. do 22. t. m., je 73 kandidatov (tk) doseglo nastopne rezultate: odlično: Arh Dobromir (oprosčen), Fakin Breda, Jevnikar Pavla, Kozjak Julijana, Kramer Dana, Počivalšek Nikolaja, Seljak Veronika (oprosčena), prav dobro: Babnik Marija, Berdavs Nada, Burja Ivan, Grudnik Majda, Hönigmann Reinfrid, Jakop Marija, Jerala Ivana (oprosčena), Jurečič Milena, Kersnik Ursula, Košir Vincencij, Kramar Frederika, Kramarič Nada, Kuhar Josipina, Leonard Breda, Maček Stanislava, Megler Marijeta, Onič Darinka, Podbevšek Stanica, Premrov Ana, Remškar Stanislava, Sedej Veronika, Steiner Marija, Volaj Mira; dobro: Benedik Stanislava, Brnovar Marija, Černivec Veronika, Černik Pavel, Dobravec Ana, Gams Stefanija, Grajlund Marija, Hraštnik Srečko, Jakovič Ljudmila, Jevnikar Marija, Kastelic Francička, Kavčič Ljubomira, Keizer Janez, Lenarčič Jožef, Medvedšek Anton, Minar Zorka, Novak Doroteja, Peruzzi Marija, Poljanec

Janko, Pritekeli Ivana, Rupnik Ivica, Skok Zdravka, Sluga Maksimilijan, Stojc Emilija, Stupica Ana, Tomažič Dana, Trdan Ana, Trtnik Karolina, Volčič Anton, Zajc Vlasta, Zalesnjak Ivica; zadostno: Mlakar Marija. Na tri mesece (do septembra) je bilo reprobiranih 11 kandidatov (tk). Višji tečajni izpit na klasični gimnaziji v Mariboru se je vršil pod predsedstvom ravnatelja g. M. Mastnaka od 14. do 21. junija. Prijavilo se je 71 pripravnikov in pripravnic. 20 pripravnikov in pripravnic je bilo oproščenih ustnega izpita, 6 pripravnikov in pripravnic ni bilo pripuščeno k ustnemu izpitu. Maturo so napravili: Gerhard Baron, Janez Belej (odl.), Dušan Benčina (odl.), Vida Bizjak, Alojzij Cukala, Anton Certalič, Jožef Čonč, Braničevič Čuček, Adolf Derganc, Marija Družovčič (odl.), Stefan Faleš (odl.), Franc Fašun, Valentin Francež (odl.), Slavko Gaberc, Ernest Gračner (odl.), Vladimir Gregorovič, Branimir Hojnik, Nada Horvat, Marija Hraštnik (odl.), Dušan Humar, Maks Irgolič (odl.), Sonja Juncar, Janežič Stanislav, Anton Jare (odl.), Herbert Kaloud (odl.), Viktor Korun, Franc Kosar, Janko Kovačič, Janez Kovačič (odl.), Gestirad Lončarič, Milivoj Mohor, Zora Obersnu (odl.), Milan Okretič, Joze Pavlin, Franc Pavlinič, Janko Perne, Maks Pitino (odl.), Jožef Platončič, Bogdan Pogačnik (odl.), Franc Polanec, Avgust Potokar, Franc Robič (odl.), Franc Seme, Marija Simončič, Ivan Stadler, Miroslav Stalzer (odl.), Franc Štabuc (odl.), Rado Sturmer, Jožef Šušterič, Anton Milan Venšnik, Miran Vodopivec (odl.), Radovan Vrabl (odl.), Franc Zagoršek, Maks Zernec, Doroteja Žebot (odl.) Franc Zupc, Stanislav Ceglar, Hikegarda Malty, Anton Rožman, Martin Šegula, Janez Svab, A. Marija Vrhovec.

Višji tečajni izpiti na I. realni gimnaziji v Mariboru so se vršili pod predsedstvom inspektorja min. prosvete gosp. Leskoška Janka. Zrelost je bila priznana 53 pripravnikom in 29 pripravnicam. med temi je odličnih 5 + 3, prav dobrih 20 + 19. Ustnega izpita je bilo oproščenih 3 kandidatov in 3 kandidatke. Za tri mesece je odklonjenih 16, za eno leto na 5. V VIII. c so bili oproščenih ustnega izpita: Čotič Dušan, Paučnik Bojan, Podlesnik Bogomir, Loharnar Ljubomira. Ustni izpit so napravili: Attems Emil, Bajec Oskar, Brzlec Franc, Cichy Pavel, Čilenšek Edvard, Fischbach Rudolf, Haller Vladimir, Hojnik Miran, Jankovič Mojmir, Jagodič Pavel, Kokal Erik, Kranjc Milovan, Kropelj Albert, Ledinek Anton, Makarovič Dušan, Mlakar Ladislav, Ogrižek Boris, Pistonič Karel, Pogorelec Anton, Šostarič Mirko, Verčnik Oskar, Vežjak Oskar, Kurent Ivana, Čotič Olimpija, Hrovat Karolina, Letonja Pavla, Založnik Ljuba, Attems Ignac (priv.).

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 1. julija: Teobald, Oton.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Hotel Imperial.
Kino Sloga: Tebi na ljubo.
Kino Union: Ognjena zemlja.
Kino Moste: Zlomljeno srce in Nepoznana.
Kino Šiška: Tarantela.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Borzna poročila

Curli, 1. julija. Beograd 10, London 16.80, New York 44.20, Milan 22.40, Madrid 40, Berlin 177, Stockholm 106.25, Bukarešta 2.25.

Zaključek operne sezone:

»Lucija Lammermoorska« s Karlo Šlehanovo
Minila sezona je prinesla operi z bogatim repertoarjem in velikim številom vpriporitev lep uspeh

V Ljubljani, 1. julija.

»Konec dober — vse dobro« rečemo, pa tudi »Zaključek venca delo«. Lahko smo zadovoljni — še več: lahko smo kar iznenadeni, da rečemo oboje ob zaključku ljubljanske operne sezone. Zakaj v petek zvečer smo imeli predstavo Donizettijeve cvetoče melodične »Lucije Lammermoorske«, o kateri smemo zapisati, da je bila z našimi sredstvi odlična, v celoti zelo zadovoljiva, vrhu tega pa spričo izredno srečnega prvega nastopa Karle Šlehanove, mlade koloraturke iz Zagreba, nenavadno zanimiva in razveseljujoča.

Slišali in videli smo prvič pevko, ki je s svojim krasnim glasom, velikim tehničnim znanjem in tudi s svojo osebnostjo takoj zajela simpatije in zadovoljstvo občinstva v toliki meri, da si želimo, naj bi se Karla Šlehanova v bodoči sezoni pojavila še večkrat na našem odru, a ne le kot izvrstna koloraturka, temveč tudi v primerni dramski partiji.

Kajti ta mladenka ima velik, zdrav, prijetno zvenel glas izredne sile, sočnosti, pri kupne svežosti, pa pevskie izglajenosti in obsežnosti, da ni dvomiti o pravi izjemno široki uporabnosti njenih repertoarnih sposobnosti. Ker upoštevam pri vsakem prvem nastopu opernega pevca neizogibno tremo, ki je tem večja, čim več ima avtokritičnosti, in se mora pred tujo publiko in v nevajeni okolici tovarišev še stopinjati, priznavam Šlehanovi tem lepši in prodornejši uspeh.

Njena koloratura je na visoki stopnji, čustveno podajanje iskreno in toplo, splošno na muzikalnost odlična, a tudi njena igra vzhaj začetništvu naravna, brez prisiljenosti. Veliki prizor blaznosti je podala skromno in brez običajne teatralnosti, a docela ustrezljivo; v teku dejanja je pa pokazala v svoji igri mnogo lepjih, zanimivih novih potez, ki so izražale tudi njeno igralsko nadarjenost. Posebno priklupno se je predstavila občinstvu s tem, da je pela veliko in težko partijo v slovenščini, ki jo je izgovarjala v splošnem jasno in pravilno ter je v nekaj vokalnih izdajalja, da je Hrvatica po svoji domači govorici. Po krvi z materine strani je Slovenka, po svojih dedih — kar kaže njen prilimek — pa vsekar Čehinja.

Tako se pri Šlehanovi ponavlja pojav izvrstne pevskie usposobljenosti, ki ga uživamo pri naši Valči Heybalovi enake krvne zmesi in prirojenega pevške nadarjenosti. Tu imamo kar dva skladno krasna fenomena.

Karla Šlehanova je žela ogromno aplavzov in prejela kopo šopkov, polno zasluženosti. Velempatični mladi pevski umetnici torej iskreno: do svidenja!

Prav odličan Edgard je bil zopet Josip Gosstič, pevski, glasovno in igralski ravno vsi. Publiku mu je prirejala po zadnjem dejanju prav tople ovacije, ki so veljale za vse njegove uspešno podjane

Fočitniške kolonije vajencev

Danes odpotuje v počitniško kolonijo prva skupina vajenk iz Ljubljane

Ljubljana, 1. julija.

Danes odpotuje prva kolonija vajenk iz Ljubljane v Sangrad pri Cerkljah pod Kravcem. Odpotuje 32 vajenk iz raznih vrst. OUZD v Ljubljani si je takoj po vajenski anketi 1. 1937 začel prizadevati, da bi ustanove pošiljale slabotne vajence v počitniške kolonije. Že istega leta so bili vajenci pri nas prvič poslani na počitnice v gorsko vasico Lom nad Tržičem, pod Kravcem, in sicer samo 30. Prihodnje leto so bile organizirane 3 vajenske kolonije, in sicer dve za vajence in ena za vajeke. Za vajeke je bila prirejena pri Sv. Joštu nad Kranjem, za vajeke pa nad Predvorom. Vajenci so taborili v gozdu v sotorih. Lani je pa bilo že celo 12 kolonij, tako da je letovalo 244 vajencev v raznih krajih, celo v Bakru, dalje Metliki, Bohinju, Sangradu, Mednem, na Črnem vrhu pod Golico, v Mozirju in v Št. Lenartu na Pohorju. V nekaterih krajih je bilo po več kolonij.

Za te kolonije so prispevali: banovina, mestne občine, ljubljanska, mariborska in celjska, zbornica za TOI, delavska zbornica in OUZD v obliki hranarice. V glav-

partije v teku sezone in izražale željo, naj nam ostane zvest.

Gledališče je bilo nabito polno in občinstvo ves večer razigrano zadovoljno kakor ob najlepši novosti. Tako se je sezona zaključila s ponovnim dokazom, da naše občinstvo ljubi slovensko opero. Zadnje dneve je bil tudi obisk novopriprazene »Carmen« naravnost rekorden in so bile vse predstave več kakor samo razprodane.

Črnogledi pesimizem splošnega opernega sezone, ki je napovedoval konec naše opere vsaj za novo leto, se je torej temeljito zmotil, naš optimizem pa se je izkazal za pravi. Zasluge za popoln, moralen in materialen, predvsem pa umetniški uspeh naše opere imajo predvsem naši operni dirigenti gg. Neffat, Stritof in dr. Svava v družbi zborovodje Simonitija, nasi solisti, zbori in balet s g. Golovinom, scenograf inž. Franz s slikarjem Skružnim ter ne nazadnje tudi garderobari in odrski delavci pod vodstvom mojstra Lebnarja. Posebej treba naglasiti vnmno in vztrajno trudoljubnost režiserjev gg. Debeveca in Freliha ter v opereti g. Zupana. Višina opernih in operetnih predstav se je dvignila, režiserji so razvili zlasti skupinske prizore ter poskrbeli za čim lepšo zunanjo opremo.

Koliko dela pa so opravili z režiserji naši dirigenti in vsi drugi faktorji, naj izrazi naslednji pregled:

Imeli smo s 23 različnimi operami 142 predstav, in sicer: Ero z onega sveta 6, Traviata 8, Trubadur 5, Sabška kraljica 8, Madame Butterfly 7, Manon 1, Boris Godunov 5, Podrarna nevesta 3, Glumač Matere božje 9, Poljub 2, Figarova svatba 7, Werther 7, Gorenjski slavček 12, Nižava 9, Rusalka 8, Jolanta 5, Tosca 5, Bajazzo 4, Adriana Lecouvreur 8, Lucija Lammermoorska 7, Kleopatra 6, Onegin 5 in Carmen 5 predstav.

Razen tega smo imeli še Čajkovskega balet »Hrestač« petkrat z »Jolanto« in posebni baletni večer po skladbah slovenskih skladateljev.

Opereta je imela s 7 različnimi deli skupaj 66 predstav, in sicer: Vse za šalo 1, Kjer škričanje žvrgoli 7, Pri belem konjčku 16, Sv. Anton vseh zaljubljenecv patron 4, Frasquita 13, Lumpacius Vagabundus 16 in Modra roža 8 predstav.

V vsi sezoni smo torej imeli 31 različnih oper, operet in baletov ter 208 predstav, kar je za Ljubljano vsekakor zelo bogat in pester repertoar ter glede števila uprizoritev velik uspeh.

Tudi za novo operno upravo velja, da je vsak začetek težak; priznati ji moramo, da je vse težave zmagovala spretno in dobro. Zato se nadejamo, da izpopolni še to in ono, o čemer se sama zaveda, da ne ustreza, in da pojde naša opera vztrajno navzgor in osrebi v okviru možnosti.

Vsemu osebu in vodstvu opere: hvala in čim lepše pošteno prisluženje počinčite!

Fr. G.

Hitler in Mussolini v Franciji

London, 1. julija s. (Reuter). Kakor javljajo iz Berlina in Rima sta se večerj tako kancelar kakor tudi ministristki predsednik Mussolini mudila v Franciji. Kancelar Hitler je posetil Mulhouse in Alzacijo ter je pregledal tudi več utrdb Maginotove linije. Ministristki predsednik Mussolini pa je v spremstvu maršala Badoglija prestopil francosko-italijansko mejo v Alpah ter inspiciral oddelke italijanske vojske pri Col de Larchu.

Maršal Göring pa se je večerj za obletnico podpisa versajškega mira mudil v Parizu ter se je peljal v avtomobilu po pariskih ulicah.

Vojaška konferenca v Tokiu

Tokio, 1. julija s. (Stefani). Večerj se je »ršila v Tokiu važna konferenca vodilnih japonskih vojaških osebnosti pod predsedstvom novega predsednika tajnega sveta Habe. Konferenca je razpravljala o stališču, ki ga bo zavzela japonska armada do notranje in zunanje politike vlade.

Agencija Domei piše v zvezi z razvojem vojne v Evropi, da bi se utegnila vojna razširiti tudi na vzhodno Azijo.

Tokio, 1. jul. AA. (DNE). »Tokio Niči Niči« objavlja izjavo zastopnika japonske vojske, ki pravi, da so vse vesti, po katerih naj bi japonska oborožena sila kazala gotovo zadržanje glede zunanje političnih vprašanj, popolnoma neutemeljene. Na konferenci zastopnikov japonske vlade, ki je bila v vojnem ministristvu in katere so se udeležili prejšnji ministri, je bil sprejet soglasen sklep, da bo zadržanje japonske oborožene sile glede izvedbe nove ureditve v Vzhodni Aziji izmočno kot železo. Glede mornarice piše omenjeni list, da bo tudi ona odločno nastopila proti vestem, po katerih naj bi tudi mornarica želela izogni ti se trenjem z Anglijo. Trenja so neizbežna — izjavljajo od strani mornarice — če se bodo zedinjene ameriške države v bodoče vmešavale v japonsko politiko v Vzhodni Aziji. Oborožena sila je sklenila, da ne bo dovolila nobenega vmešavanja.

Obsojena Angleža na švedskem

Stockholm, 1. julija s. (Stefani). Švedsko sodišče je obsodilo dva angleška državljana na 8 oziroma na 5 let ječe, ker sta skušala izvesti sabotažna dejanja v severnošvedskih železnih rudnikih.

Neumnost ali zlobnost?

Zagrebski »Jutarnji list« je iz Beograda poročal, da je »Vrhovna nozometna zveza« v Beogradu že potrebno ukrenila, da bi bila že prihodnje leto možna pri nas mednarodna tekma med Rusijo in Jugoslavijo. Temu poročilu je pristavil vljudnostno pripombo, da nam bo na ta način mogoče spoznati moč bratskega slovenskega naroda tudi na športnem polju.

Ta nedolžni dostavek je v »Slovenčevem« uredništvu izzval take božjastne duševne krete, da se niso mogli vzdržati ostre zavrnitve dobromernega poročanja »Jutarnjega lista« zaradi »otročjega gozbezanja« o »bratskem slovenskem« prijatelju v Moskvi. Storiilo so to v sobotni številki prav po svoji že preizkušeni metodi nedostojnega zavijanja.

Ni naša naloga odgovarjati na take izbruhe slepe strasti. Sai vemo mi — in tudi ves svet to zna —, da so nam Rusi bili,

Št. Jernej—Mršča vas—Raka od km 8.115 do km 10.575 in Zaloke—Smednik od km 0.000 do km 3.814;

pri okrajnem cestnem odboru v Novem mestu dve: 1.) za progo Grosuplje—Krka—Zužemberk—Podturn—Blatnik—Črnomelj—Vinica—breg reke Kolpe od km 37.00 do km 42.000, 2.) za progo Grosuplje—Krka—Zužemberk—Podturn—Blatnik—Črnomelj—Vinica—breg reke Kolpe od km 58.000 do km 60.495 in za progo Blatnik—Koprivnik—Nemška Loka od km 0.060 do km 1.960;

pri okrajnem cestnem odboru v Kočevju dve: 1.) za progo Zlebič—Sodražica—Bloška polica od km 8.500 do km 13.520, 2.) za progo Dolenja vas—Kočevska Reka—Novi Lazi od km 3.000 do km 7.000;

pri okrajnem cestnem odboru v Črnomlju dve: 1.) za progo odcep Predgrad—Kot od km 0.000 do km 4.752, 2.) za progo Podzemelj—Adlešiči—Preloka od km 4.317 do km 9.279.

Prosili za te službe ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in z banovinskim kolkom za 10 din kolokovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilagami je treba vložiti najkasneje do 10. julija pri pristojnih okrajnih cestnih odbori.

Šest sester je imelo 82 otrok

V Schlobergu na Bavarskem je rodilo šest sester 82 otrok in so bili vsi dobro vzgojeni. Matere so bile za to odlikovane z zlatim materinskim častnim križem. Ena izmed hčerk ted rodovitnosti mater je bila tudi odlikovana, ker ima že sama 11 otrok.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Fran Batjel

Ljubljana, 1. julija. Čeprav smo vedeli, da rudi še do nedavnega vedno tako krepkega in odpranega moža kruta bolezen, je vendar premnogo presenetljiva žalostna vest, da je v soboto zvečer v Ljubljani za vedno zatihnil svoje oči eden izmed najbolj znanih ljubljanskih in slovenskih podjetnikov, lastnik »Tribune« g. France Batjel. Smrt ga je iztrgala njegovim dragim iz življenja starega že ne 65 let.

Pokojni France Batjel se je rodil v Vipavi, v hiši skromnega posestnika in mlazarja in je v ljudski šoli kazal izredne sposobnosti. Sam si je izbral poklic me-

hanika in je že kot deček odšel v tujino, kjer si je povsod sam pomagal iz zadreg. Počival pa ni nikdar, marveč se je udeleževal z vso svojo tvornostjo. Živel in delal je vedno po nagibih bistrega razuma ter dobrega in pogumnega srca, spremljala pa sta ga vedno živahna inčativnost in največja življenjska aktivnost. Akkor je bil vedno trd in neomajen v svoji delavnosti, tako je bil tudi vedno kremenit narodnjak. Med svetovno vojno je bil v Gorici tudi poročevalec slovenskih listov v Ljubljani, na »Slovenski Narod« pa je bil naroden že od svojega 23. leta.

Ko je po vojni prenesel svojo obrt iz Gorice v Ljubljano, je podjetje hitro razširilo in ustanovil »Tribuno« na Karloviški cesti. Njegovo podjetje ima danes tudi več podružnic.

Pokojni France Batjel se je mnogo udeleževal tudi v našem javnem življenju. Raznim gospodarskim ustanovam, stanovskim organizacijam ter sportskim in narodnim društvom je žrtvoval neizmerno truda in tudi gnotnih sredstev. Nad 10 let je bil načelnik Zdrženja kovinskih strokov v Ljubljani, odbornik krajevnega odbora Zdrženja obrtniških organizacij, odbornik Obrtniškega društva, ustanovnik in prvi predsednik sportskega kluba »Primorje«, ustanovnik in predsednik kolesarskega društva »Ac« itd. Seveda je bil tudi vrl član Sokola in sicer od svojih mladih let, bil pa je tudi ustanovni član »Soče« in »Motokluba«.

Se v zadnjem času se je kljub hudi boleznini zanimal za vse naše javno življenje in s svojim svetom pripomogel temu ali onemu društvu ter organizaciji k uspehu. Oddiha ni poznal do svoje prerane smrti.

Vrlenu neomurnemu gospodarstveniku in vedno naprednemu možu bode ohranjen najbližji spomin, žalujoči rodbini ob prebriki izgubi naše najiskrenejše sožalje!

Obračun učiteljske organizacije ob koncu šolskega leta

Slovenska sekcija JUU šteje 34 sreskih društev in 3108 članov — V dravski banovini 4332 učnih moči

Ljubljana, 1. julija. Stanovska učiteljska organizacija polaga vsako leto ob koncu šolskega leta obračun o svojem delu, sklepa o programu delovanja v prihodnjem šolskem letu in razpravlja o vseh pomembnejših vprašanjih šole in stanu. Kakor znanost pa pri nas zadnje čase društva ne morejo sklicevati zborovanj, zato je tudi redni letni občni zbor JUU sekcije za dravsko banovino preložen. Vendar je bilo objavljeno obširno poslovno poročilo o delovanju organizacije v preteklem šolskem letu in o šolskih ter učiteljskih razmerah. Potrebno je, da vsaj nekoliko seznanimo širšo javnost s tem delom, saj vprašanja naše šole morajo zanimati vsakogar, a ena najpomembnejših stanovskih organizacij zasluži pozornost in razumevanje za svoje delo po svojem velikem pomenu v kulturnem življenju, zato posamezno nekatere zanimive podatke iz poslovnega poročila.

ORGANIZACIJSKE RAZMERE

Z notranjo preureditvijo države je prišlo do sprememb v veliki vsedravnici učiteljski organizaciji. Januarja je bila v Zagrebu likvidirana sekcija JUU in ustanovljena je bila Zveza hrvatskih učiteljskih društev. V imenu slovenske sekcije JUU je nedavno njen predsednik M. Kumelj poudaril načelno izjavo glede reorganizacije. Naša sekcija je proti spremembam pravil, dokler ne pride do končne preureditve države. Vsekaror je pa treba utvariti čim prej pogoje za skupno delo z novo organizacijo hrvatskih učiteljev. Od svojega zadnjega občnega zbora JUU nima nobenih oficijelnih stikov z Zvezo hrvatskih učiteljskih društev. V drugih državi so ostale razmere v glavnem nespremenjene. V dravski in moravski sekciji je še opozicija proti centralni upravi, a je postala po načinu borbe zmernejša.

988 NEORGANIZIRANIH

V preteklem poslovnem letu je sekcija štela 34 sreskih društev. V članjenih je bilo povprečno 3108 članov. V prejšnjem poslovnem letu je bilo 112 članov več. V dravski banovini je skupno 4332 učnih moči, 1509 učiteljev in 2823 učence. Vsteti so tudi pogodbeni učitelji in 33 dnevnih učiteljev. V preteklem šolskem letu je bilo neorganiziranih 988 učnih moči. Sekcija si je mnogo prizadevala tudi v preteklem letu, da bi se veličniti še neorganizirani. Da niso bili uspehi lepši, je treba pripisovati predvsem neugodnim gnotnim razmeram najmlajših pa tudi starejših učiteljev.

ŠTEVILNA POSREDOVANJA

Sekcija je bila stalno v zvezi s prosvetnim oddelkom banske uprave in drugimi pristojnimi uradi. Posredovala je v nešteti primerih za rešitev mnogih vprašanj. Kako obsežno je bilo njeno delo, sprevidimo nekoliko že po tem, da je prejela in odposlala 1900 plovov in 54 okrožnic. Kakor vsako leto je tudi v preteklem sestavila predloge za finančni zakon in jih predložila prosvetnemu ministru.

ZA ZVIŠANJE PREJEMKOV

Draginja je tudi hudo prizadela učiteljsko organizacijo. Organizacija se je prejšnjega leta prizadevala doseči zvišanje prejemkov, zadnje čase, ko je naglo začela naraščati draginja, pa je postala zahteva po zvišanju plač še posebno aktualna. V ta namen je bil tudi ustanovljen v Beogradu centralni akcijski odbor organizacij nameščenec, v banovini so pa bili ustanovljeni banovinski odbori. Na posvetu 29 stanovskih organizacij v Ljubljani je bil izvoljen ožji akcijski odbor pod predsedstvom predsednika sekcije JUU M. Kumlja in tajnika Supančiča. Akcijski odbor si je živo prizadeval, da bi na pristojnih mestih čim prej ustregel upravičenim zahtevam javnih nameščenecv in upokojencev. V poročilu je ugotovljeno, da bi zdaj samo zvišanje prejemkov ne bilo dovolj; potrebno bi bilo tudi nuditi zadovoljen javnim nameščenecem možnost odplačevanja dolgov.

UČITELJSKE ZAHTEVAJO ZA ISTO DELO ENAKO PLAČO

Od celotnega števila učiteljskega je pri bližno dve tretjini učiteljev, ki jih je polovica dovedenih. Poročene učitelje ne prejema za svoje delo takšne plače kakor

samske. Vsa prizadevanja, da bi bila odpravljena ta krivica, so ostala neuspešna; izboljšanje je le polčas učitelje, ki niso poročene z učitelji in ki bodo, če ne žive skupaj z možem, prejemale stanarino. Še vedno ni tudi urejen položaj učiteljev ročnih del, ki jih je na ljudskih šolah 60. Sekcija se je tudi v preteklem letu trudila, da bi prišlo do ureditve. V ta namen je tudi predsednik sekcije dvakrat osebno posredoval pri prosvetnem ministru.

NAPREDOVANJA, RAZPISI SLUŽBENIH MEST

Zlasti zaradi slabih gnotnih razmer učiteljska si je sekcija še posebno prizadevala, da bi bile prošnje za napredovanje čim prej rešene. Z ureditvijo tega vprašanja so precej zadovoljni, prosvetno ministrstvo je dobilo večje kredite in bile so rešene številne prošnje za napredovanje. Prosvetni minister je izjavil deputaciji, da bodo v najkrajšem času rešene še ostale prošnje za napredovanje.

Bansko upravo so prosili, naj predlaga za razpis vsa prosta službena mesta, tudi boljša, predvsem v krajih s srednjim šolo. Objavljeni razpisi jih pa ne zadovoljujejo, razpisana so bila le slabša mesta.

ZAŠČITA ČLANSTVA

V zadnjem poslovnem letu je sekcija prejela 19 zaščitnih pol, ki so bile vlozene zaradi premestitev po službeni potrebi. Od 1. 1935 vodi sekcija še 70 neregistriranih primerov. V vseh primerih so pisмено in osebno posredovali na banski upravi. Decembra so zvedeli za predlog premestitve večjega števila učnih moči. Storili so vse, da bi ne prišlo do premestitev. Izmed 41 članov organizacije, ki so jih nameravali premestiti, pa je bilo večeno premesčenih 14. Sekcija je tudi posredovala za vrnitev vseh v variatski banovini nameščenih učiteljev. Dostoj so se vrnili trije. V vardsko banovino je bilo poslanih 20 naših učiteljev kih abiturientov.

Pri banski upravi so tudi posredovali, da bi prosvetne oblasti nameščale začasne upravitelje le najstarejše učitelje in razrešile pripravnike na upraviteljskih mestih.

Sekcija obravnava že dolga leta vprašanje sprejema pogodbenih učiteljev in dnevnih učiteljev v državno službo. Gre predvsem za učitelje iz Primorja. Po dopolnitvi zrelostnih in dopolnitvi praktičnih izpitih jih je ministstvo prejšnje čase postopno prevajalo v državno službo, po neki razsodbi državnega sveta in odločbi prosvetnega ministra pa je to prenehalo. Sekcija si marljivo prizadeva, da bi bilo vprašanje stalne namestitve teh učiteljev čim prej ugodno rešeno.

MLADINSKA MATICA

Pod okriljem stanovske učiteljske organizacije delujejo z velikim uspehom številne ustanove. Naše učiteljsvo ima precej močan tisk. Lani je organizacijsko glasilo »Učiteljski tovariš« obhajalo svojo 80. letnico. Pomembna je tudi pedagoška revija »Popotnik«, ki izhaja že 50 let; upravičeno jo smemo imenovati za našo vodilno pedagoško revijo. Mladinska matica opravlja pomembno kulturno nalogo; razen mladinskih knjig izdaja tudi »Naš rod«, ki ima največjo naklado med našimi mladinskimi revijami. Mladinska matica je izdala v 13 letih 11 letnikov »Našega roda«, 47 rednih knjig in 13 izrednih izjav, v skupni nakladi nad 1.300.000 izvodov!

DELOVNI ODSEKI

Delo sekcije se deli v številne odseke: na šolsko upravno, odsek za obsežno šolstvo, »Učiteljski pokrete«, odsek učiteljske, gospodarski svet, odsek za strokovno nadaljevanje šole, odsek za knjižniško in gospodinjstvo, nadaljevalne šole, »Šolski radio«, učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« in odsek nezaposlenih učiteljskih abiturientov. Vsi odseki so častno opravili svoje naloge ter v veliki meri pripomogli, da je bilo organizacijsko delovanje lani kljub vsem oviram uspešno.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Iz Celja

—c Na praznik sv. Petra in Pavla je dožveje z nevihtami pokvarilo številne izlete. Zlasti razočarani so bili planinci, ki so krenili že na Vidov dan ali pa v soboto zjutraj na Savinjske planine. V nedeljo zjutraj se je nebo končno zjasnilo in ljudje so mogli ob lepem vremenu pohiteti v naravo.

—c Nočni požar v Lovcu. V petek okrog 23. se je v Lovcu pri Celju vnel velik kozolet, last posestnika Repuška in njegove sestre. V nekaj minutah je bilo vse poslopje v plamenih. Požar je bil viden daleč po Savinjski dolini ter v Celju in okolici. Na kraj požara so prihiti gasilci iz Lovca, z Babnega, Lopate, iz Gaberja, Celja in Arje vasi. Kozolet niso mogli več rešiti, pač pa so preprečili, da se ni ogenj razširil na sosedna poslopja. Gorelo je tri ure. Kozolet je z veliko zalogo sena ter vozovi in gospodarskim orodjem vred pogorel do tal. Škoda je velika in je le delno krita z zavarovalnico. Ni izključeno, da je požar zanetila zločinska roka.

—c Šoferski izpiti za kandidate iz mesta Celja in laškega sresa bodo v četrtek 11. t. m. ob 8. zjutraj pri predstojništvu mestne policije v Celju, kjer naj kandidati čimprej vložijo svoje prošje.

—c Nesreča ne počiva. V Konjicah je padel 58letni posestnik Jurij Stebrenjak pod voz. Kolo je šlo čez eno in mu zlomilo levo nogo pod koleno. V Radečah si je 22letni delavec Stanko Kumar pri košnji prerezal s koso roko v zapestju. V Novem gradu pri Boštjanu je padel 63letni dninar Jakob Košar s kozoleta in dobil težke notranje poškodbe. Te dni je padel 52letni dninar Jernej Naraka iz Zavrha pri Veliki Pirci sredi vožnje z voza in si zlomil desno roko v ramenu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici so umrli: v četrtek 30letna žena gostilničarja in mesarja Hermina Baštevčeva, roj. Kinclova, iz St. Junina ob juž. žel., v petek pa 63letna žena železniškega zvanika Marija Boletova iz Smartnega ob Paki in 44letni upokojeni pismoša Peter Mlakar iz Cerova pri Rogasji Slatini.

—c Premestitev. Inž. Vsevolod Stefani je od tehnične razdelke sreskega načelstva v Celju premeščal k terenski sekciji pri regulaciji Ljubljane in Ljubljani.

—c Depisništvo Delavske zbornice v Celju je preimenovano v ekspozituro, ki jo vodi še vedno g. Josip Arnske, bivši krojaški mojster.

—c Javna mestna knjižnica je zaprta do 22. julija. Prvo poslovanje bo v torek 23. t. m.

—c V celjski bolnici sta umrli v torek 53letna posestnikova žena Marija Sarpova iz Šmarja pri Jelsah in posestnikova hčerka Marija Staknetova iz Zg. Gor pri Braslovcah.

KINO SLOGA — TEL. 27-30

Samo še danes in jutri odlična ljubljanska komedija

Tebi na ljubo

Predstave ob 18., 19. in 21. uri

Iz Radeč

— Drugo cepljenje proti davici. V ponedeljek 8. julija bo v radeški ljudski šoli drugo obvezno cepljenje proti davici. Starši naj pripeljejo svoje otroke v starosti od 2. do 12. leta ob 9. dopol. v šolo.

— Vandalizem. SK Radeč si je nabavilo pred časom nove veliko mrežo, ki jo so uporabljali za vrtni in igrišču. Spravljeno so imeli pri nekem kmatu na Njivicah. Te dni jo je neki neznanec polovico odrezal ter odnesel. SK Radeč ima okoli 500 dni škode.

— Alojzij Erjavce 50letnik. Te dni se je srečal z Abrahamom tukajšnji splošno znani gostilničar g. Alojzij Erjavce, ki je vnet podpornik naših naprednih društev. Naš jubilar je v svojem življenju prejel marsikaj hudega. Pri vojaki je bil ves čas svetovne vojne dvakrat ranjen, kar čuti še dandanaš. Po vojni je odpoval v Ameriko, kjer si je prihranil toliko, da je kupil znano Kukecovo gostilno nasproti občine. Pri invalidskem udruženju je še od ustanovitve tajnik, enako deluje tudi pri gostilniškem združenju, razen tega pa je tudi zavezanec član Sokola in gasilškega društva. Svoemu jubilaru želimo, da bi bil še mnogo let zdrav in čil ter da bi ga nam usoda ohranila do skrajnih mej človeškega življenja.

SPORT

Kolesarske dirke na počutski progi. Zopet po prilidno nedeljo 7. t. m. ožvele mirna in idilična koločna cesta, ki vodi iz Zg. Šiške skozi Kozce, Podutik, čez klinac v desno na Glince, Dolince, navzdol proti Dravjam ter v Zg. Šiško. Že osmi pripravljala zanimive dirke »Hermesova« kolesarska sekcija, da omogoči ljubiteljem kolesarstva podoben pregled zmagoznosti in rutine naših tekmovalcev kakor tudi morebitnih hrvatskih, stajarskih ali gorenskih gostov. Videli smo v podutiskih borbah že naše prave mojstre kakor Grca, Prosenika, Abunurja, Lavriha, Rozmana, Orlaka in še druge. Letos se zdi, da bo moč zaradi položaja računati le z udeležbo nekaterih izmed njih. Posebno re je za letošnje sezono temeljito pripravil naš priznani Peternelj, ki ima za seboj že stotine in stotine kilometrov treninga. Sodeloval je sicer že pri dirkah maticnega kluba okrog šmarne gore, kjer pa je že takoj v početku imel gumjski defekt in je izgubil zato kake tri minute na času, zaradi »handicapa« načina vožnje pa se ni mogel uveljaviti. Sedaj pa so mu razmere prekrizale račune, za katere je žrtvoval toliko truda. Te dni mora namreč oditi v vojaško službo in zamenjati kolo s puško. Zaradi izpada takega močnega konkurenta pa se bodo pojavili v konkreni drugi, ki bi morda ob prisotnosti Peternelja ne nastopili. Gre seveda za prvorazredne dirkače. Kar se ostalih dveh skupin dirkačev, se lahko reče, da bosta močni, tako juniorji kakor turisti. Posebno juniorji so se letos precej razgibali in postali zelo borbeni. Dirke bodo po naslednjem redu: Prvi bodo nastopili turisti, ki bodo progo prevozili dvakrat, skupaj 16 km; sledili bo 30 juniorji s petimi krogi ali 40 km, za njimi pa prvorazredni dirkači z osmimi krogi ali 64 km. Start in cilj vseh skupin bo pred Martinčovo restavracijo v Zg. Šiški, kjer bo po končanih dirkah tudi razdelitev nagrad, ki so jih prireditelji poklonile razne naše tvrdke oz. dobrotniki. Dirke bodo ob vsakem vremenu in bo začetek ob 14.

DANES ZADNJI KRAT OGNJENA ZEMLJA (TERRE DE FEU)

Drama pretresljive vsebine in prekrasnega petja! Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri KINO UNION — TELEFON 22-21

Dohodki državnega cestnega sklada so dosegli od 1. julija lani do 31. marca letos vsoto 132,035.662 din — Program novih cestnih del

Ljubljana, 1. julija. Na letošnjih občnih zborih društev za ceste so bila podana precej pesimistična poročila. Po tem bi sodili, da letos ne smemo pričakovati nadaljevanja večjih cestnih del vsaj v dosedanjem obsegu. Ako pa proučimo uradno poročilo uprave državnega cestnega sklada, se nam vendar budi upanje, da cestna dela ne bodo povsem zastala, saj so dohodki precej veliki ter znatno presegajo izdatke.

Na podlagi izkušenj iz najnovejše vojne strokovnjaki že radi priznavajo, da so prejšnje čase precejvali pomen železnice in podcenjevali ceste. Zato je bilo prejšnje čase vedno laže najti kredite na železnice kakor za ceste. (To ne drži pri nas brez vseh priradkov; v Sloveniji, kjer so železnice najdonosnejše, si že dolgo prizadevamo, da bi dobili kredite za izpopolnitev železniškega omrežja ter za dvojni tir na gorenski progi in med Zidanim mostom in Zagrebom.) Zdej, ko ni treba več iskati kreditov za modernizacijo državnih cest, saj je z ustanovo državnega cestnega sklada dana dobra osnova za kreditiranje, smemo vsaj pričakovati, da bo za cestna dela porabljen denar, ki se zbira za ta namen. Zahteva našega Društva za ceste je bila, naj bi dobili vsaj večje kredite za vzdrževanje cest v Sloveniji, če že zdaj ni ugoden čas za kreditiranje večjih cestnih del.

Na račun dohodkov državnega cestnega sklada je bilo predlanskim in lani najeto posojilo v skupnem znesku 240 milijonov din za cestna dela. Zdej računajo, da bodo v dogledni bodočnosti lahko najeli na ta račun še 1.500 milijonov din.

Po uradnih podatkih gradbenega ministrstva so znašali dohodki cestnega sklada od 1. julija lani do 31. marca (to je v devetih mesecih) 132.035.662 din. Izdatki so pa znašali v tej dobi 86.306.887 din. Dohodki so torej ustrezajoči za amortizacijsko službo posojil in kaže, da bi vsaj nekatera dela lahko pospešili. Znano je stališče naših gospodarskih krogov in Društva za ceste: Slovenija naj prejema kredite iz cestnega sklada v ustrezajoči višini po njenih prispevkih in oziroma se naj zlasti na njo kot na obsežno pokrajino v sosedstvu dveh velikih držav, ki imata vzorno cestno omrežje. Cestna dela pri nas zelo počasi napredujejo — tista, ki so bila začeta — a nekatera dela so bila že večkrat oddana, pa ni bila potrjena licitacija. Zelo dolgo tudi ne pride do uresničevanja načrta jadranske ceste, ki bi nudila Sloveniji najprimernejšo zvezo z morjem, čeprav je bilo že nekajkrat napovedano, da se bodo dela v najkrajšem času začela.

V 347 srezih v državi je urejeno vzdrževanje cest po 84 tehničnih oddelkih, razen organizacije cestne službe po tehničnih oddelkih banskih urav: posluje pa še 20 tehničnih tehničnih sekcij za nova cestna dela in mostove.

Povsem natančno ni mogoče napovedati obsega letošnjih cestnih del. Vsekaror bo-

do delali le v skrajnem obsegu. Novih del ne bo mnogo, vsaj v naši banovini; predvsem bodo nadaljevali že začeta dela. Računajo, da bodo za letošnja cestna dela izdali okrog 100 milijonov din.

Predlanskim in lani so izdali znatno več za cestna dela kakor nameravajo letos; skupno so izdali 400 milijonov din od kreditov dveh trans posojil iz državnega amiljardnega posojila v znesku 187,5 milijona din in posojila 240 milijonov din, ki so ga najeli na račun dohodkov državnega cestnega sklada.

Mnoge najbolj zanimiva bližnji program novih cestnih del. Po vseh s pristojnih mest so pripravljani načrti za cestna dela, ki bodo zahtevala nad 700 milijonov din. Kakor rečeno, nameravajo kajeti posojilo 1.500 milijonov din, s čimer lahko povsem zanesljivo računamo, skupna vsota kreditov za cestna dela pa bo znašala okrog 2 milijardi din; ker so doslej porabili 427.500.000 din, smejo računati pri bodočem programu cestnih del z vsoto 1.572.500.000 din. To se pravi, da bodo lahko končali precej del od naslednjega programa.

Tudi Slovenija bo deležna kreditov za naslednje ceste: Kranj — Naklo — Jesenice — državna meja; Celje — T. Ljubljana; Ljubljana — Novo mesto; Ljubljana — Sušak; Ljubljana — Logatec — državna meja; V. Kravjavec — Jagodina — Niš — Caribrod; Sestre — Božjakovina — Banova Jaruga — Brod; Samobor — Bregana; Zagreb — Karlovac — Sušak; Sušak — Novi — Senj; Sestre — Vraždin — državna meja; Banja Luka — Bos. Gradiska; Banja Luka — Jajce; Banja Luka — Binač; Split — Sinj; Sarajevo — Mostar — Metković; Lajkovac — Valjevo; Sarajevo — Podgorica; Podrin — Visegrad — Bijelo Polje — Rudo; Sarajevo — Konjic — Mostar; Prijepolje — Bijelo Polje — Berane; Metković — Dubrovnik — Bar — Ucinj in Pešurica — državna meja; Prijepolje — Sjenica — Novi Pazar; Foča — Gacko; Peč — Cakor — Podgorica; Kotor — Cetinje — Sremska Mitrovica — Brod; Ruma — Novi Sad; Novi Sad — Zabalj — Petrograd — Jaša Tomić — državna meja; Pančevo — Vršac — državna meja; Beograd — Lazarevac; Zagubica — Brestovačka Banja; Golubac — Donji Milanovac — Kladovo; Razbojna — Brus — Mramor — Blazovo — Leposavič; Kruševac — Razbojna — Kursumlija — Podujevo; Niš — Leskovac — Skopje; Skopje — Djevdjelica — državna meja; Kumanovo — Kriva Palanka — Deve Bair — državna meja; državna meja — Bitolj — Ohrid — državna meja in Resan — državna meja; Skopje — Uroševac — Stimlje — Pristina — Podujevo; Stimlje — Prizren — državna meja.

Razen teh nameravajo modernizirati glavne ceste v mestih, ki so vključena v navedeno cestno omrežje.

Sportni pregled

Meč gospodje, seniorji: 1. Tretinjak Krešo (Zamak), 2. Tretinjak Branko (Zamak), 3. Ing. Arnstein Hugo (Mak.), 4. Dr. Pintarič Pavao (Zamak), 5. Ladanji Ladislav (Hakoah).

Sablja gospodje, seniorji: 1. Ladanji (Hakoah), 2. Tretinjak Branko (Zamak), 3. Dr. Pintarič Pavao (Zamak), 4. Paal Ladislav (Hakoah), 5. Tretinjak Krešo (Zamak).

Na stadionu je bil juniorski atletski dvojboj med Ilirijo in Planino, v katerem so naraščajniki Ilirije zmagali z 59:56 točkam.

Čeprav smo že sredi poletja, pa amučarji še ne mirujejo. Včeraj so za Akom v Martuljovci skupini prirediteli slalom, na katerem je tekmovalo 19 tekmovalcev. Rezultati so bili naslednji: 1. Zvan Lojze (Gorenjec) 1:14,6, 2. Lukane Slavko (Tržič) 1:23, 3. Finžgar Rudolf (PO Kropa), 4. Praček Marjan (Gorenjec), 5. Carman Franc (Tržič). Pri tekmovalkah je zmagala Lojzka Praček z 1:09, druga pa Marjana Azman iz Kranja z 1:13.

Iz Zaloga

Prostovoljna gasilska četa Zalog—Sp. Kaselj je priredila v mesecu juniju prvi samarijski tečaj za svoje člane in članice. Tečaj je poselelo 16 tečajnikov in tečajnic, vodil pa ga je banovinski zdravnik dr. A. Jenko od D. M. v Polju ter mu na tem mestu v imenu samarijskega oddelka izrekamo najtoplejšo zahvalo za ves njegov trud. Zaključek tečaja je bil zvečer 26. junija v gasilskem domu, kjer so tečajniki delali izpit pred posebno komisijo. Izpit je potekel zelo zadovoljivo. Odličnih je bilo pet, ostali pa vsi z dobrim in prav dobrim uspehom. V izpraševalni komisiji so bili dr. Jenko kot vodja, starašina gasilske zajednice Rupnik, župni tajnik Dolničar, četni poveljnik Alojz Sešek, član samarijskega gasilškega oddelka za dravsko banovino Franc Piric in samarijan ljubljanske Rdečega križa Ludvik Kuvovica. Zaključni večer tečaja je bil povezan s častno zaobljubo samarijanov. Zaloška gasilska četa je kljub trenju nekaterih nemiselnih predsodkov prebrdila vse nasprotujoče ovire. Z ustanovitvijo samarijskega oddelka si je naložila najsvetejšo dolžnost, pomoč bližnjemu, ne samo ob požarih, ampak tudi ob poplavih, epidemijah itd., predvsem pa širjenje srčne kulture med vaščani in v društvu samem.

Iz Vidma ob Savi

— Obilo sreče. Pretekli terek sta se poročila v tukajšnji župni cerkvi g. Jože Lenart, prometni uradn. in gđe. Julija Blej, učiteljica, oba iz Vidma. Novoročenca sta zavedna nacionalna delavca in jima želimo obilo sreče!

Huda ura nad Mariborom

Treščilo je na več krajih, med drugim v stolp frančiškanske cerkve in v transformator v žel. delavnicah

Maribor, 30. junija. Noči je spet divjalo nad Mariborom. Bliskalo se je, treskalo in grmelno se je viliha ploha, neurje je trajalo polnoč. Po opažanjih tezenske vrenje postaja se je vilo dežja za 32,7 metra.

Če je udarila med drugim v stolp frančiškanske cerkve, šinila pa je po strehu v zemljo in ni povzročila nobene poškodbe. Pač pa je bila večja škoda v železni delavnicah, kamor je treščilo v ta transformator. Naprave so bile pomno poškodovane in je osebje bilo davno dan zaposleno za ureditvijo in vpopitvijo transformatorskih naprav. Tre-

ščilo je tudi v izolatorje na drogu v bližini radvanjske cerkve, oziroma v Nassimbe niže opekane. Posledica je bila, da so v obeh okoljih nastale zaradi tega močnejše v električni razsvetljavi in pri električnem toku. Manjša škoda je bila povzročena po raznih mariborskih stanovanjih, kjer so pregorele varovalke in kjer je bil tok za nekaj časa prekinjen. Osebe mestnega podjetja je bilo pozvano na več krajev, kjer so električno napeljavno spet v redu vpostavili.

Neurje je besnelo tudi v bližini mariborski okolici, kjer pa ni bilo k sreči nobene večje škode.

Marljivo delo mariborskega »Napredka«

Važno poslanstvo za slovensko hrvatsko vzajemnost

Maribor, 30. junija. Zelo agilno je delovanje mariborskega »Napredka«. V teku svojega delovanja je mariborska podružnica, ki združuje v Mariboru bivačice Hrvatov, pokazala zelo razveseljive in lepe uspehe. Zasluga za to gre predvsem prizadevanju društvenemu odboru z zaslužnim predsednikom industrijem g. D. Paljaga na čelu.

Plodonosno delovanje v pretekli poslovni dobi se je pokazalo tudi ob klenih, iz črpnih poročilih na društvenem rednem obnem zboru, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. D. Paljaga. Ob predstavljenem poročilu in poročilih ostalih funkcionarjev je bilo razbrati, da se mariborski Hrvati zavedajo važnega poslanstva, ki jim pripada na tečju vse globlje obojestranskega spoznavanja in zblizovanja med Slovenci in Hrvati. To se je pokazalo zlasti ob priliki nastopa hrvatskih

književnikov v mariborskem gledališču in na posebnem večeru, ki ga je organizirala tukajšnja podružnica »Napredka«. Podružnica je tudi letos priredila večer božičnih hrvatskih pesmi, počastila je spomin narodnih junakov Petra Zrinjskega in F. Frankopana. Pa tudi sicer je bilo družabno življenje v okviru podružnice zelo živahno.

Toplo soglasje se je pokazalo tudi pri volitvah novega podružničnega odbora. Za predsednika je bil izvoljen agilni predsednik industrijec g. Drago Paljaga, za podpredsednika upokojeni podpolkovnik Ivan Krpan, za tajnika Mario Ivančič, za blagajnika pa dr. Marjan Cigančič. Na obnem zboru so se razpravljale tudi druge tekoče organizacijske zadeve. Ves potek obnega zbora je izpričal prisrčno tovariško vzajemnost in vzorno složnost med Hrvati, ki bivajo v Mariboru.

Mala matura na mariborskih srednjih šolah

Uspehi so bili na klasični gimnaziji in na obeh realnih gimnazijah razmeroma dobri

Maribor, 28. junija. Na drž. klasični gimnaziji v Mariboru se je prijavilo k nižjemu tečajnemu izpitu 32 dijakov in dijakin v oddelku, 36 dijakov in dijakin v oddelku b, 33 dijakov in dijakin v oddelku c. V oddelku a so bili oproščeni izpita Ivan Dmrovec, Jožef Konec, Danica Kresevič, Alojz Kunst, Vera Marinič, Ciril Mejač, Drago Mikac, Ljudmila Petermelj, Anton Plemenitaš, Boža Priol, Smiljana Robič in Herman Teppe. V oddelku b so bili oproščeni Sava Bratož, Avgust Čretnik, Zvonimir Kramer, Vinko Mavhar, Vitja Rode, Štefanija Solero, Roman Stepančič. V oddelku c pa Marjan Bantam, Božica Markič, Stanislav Novak, Marjan Raczynski, Jožef Steier, Sonja Tavčer, Milan Trstenjak in Mirko Vengust. Izpit so napravili v vseh treh oddelkih: Angelos Baš, Anton Fran, Stefan Gorican, Franc Kocjan, Josip Koren, Viktor Koritnik, Francšek Kraner, Boris Mikoš, Branko Molan, Stanislav Ostrelci, Franc Pepevan, Franc Polanec, Stanislav Sekulec, Matej Šipek, Franc Šparl, Bogomila Trop, Jožef Vogrin, Bogomir Zolšek, Rudolf Čretnik, Konrad Ferenc, Miloš Gnuš, Zora Horvat, Janez Kreitner, Silva Mihorko, Jožef Novak, Franc Štrmpf, Božena Stefančič, Dušan Šušteršič, Srečko Safonik, Karol Blasin, Ljudmila Adamič, Viljem Čas, Viktor Gorican, Zvonimir Jelen, Ernest Jeler, Franc Jemec, Janez Kopče, Harald Kordik, Ada Pertot, Marijana Sekula, Boga Stopar in Zula Zemljek. Popravni izpit ima 29 dijakov in dijakin.

Na l. realni gimnaziji se je prijavilo k nižjemu tečajnemu izpitu 39 rednih učencev oddelka a in 28 rednih učencev oddelka b, razen tega 2 privatna učenca in 1 privatna učenka. V obeh oddelkih so bili oproščeni izpita: Miroslav Čekić, Vekoslav From, Bogan Gallob, Dimitrij Kraigher, Janko Lah, Vladimir Beranič, Smiljan Čotič, Sergej Dostal, Jože Lekan ter Ivan Obrežak. Izpit so napravili v obeh oddelkih: Marjan Branišelj, Milan Čurk, Franc Debeljak, Viktor Fetič, Janez Florjančič, Marjan Gabrijelj, Anton Groseta, Pavel Gjorfy, Vladimir Hribnik, Edvard Karner, Vladimir Klasinc, Jožef Knezer, Mladen Maslač, Franc Pajh, Ivan Pere, Stanislav

Poterč, Friderik Prah, Dušan Reja, Vladimir Repenšek, Marjan Schönwetter, Jožef Serbec, Friderik Škok, Danijel Topolovec, Marjan Bracko, Ivan Cvetko, Maks Končnik, Zlatan Malenšek, Anton Morocutti, Alojz Nekrep, Friderik Novak, Maks Pfeifer, Edvard Pihl, Boris Pregrad, Ivan Rapoc, Andrej Savodnik, Egon Schafhalter, Srečko Slana, Boštjan Stern, Vojmir Verovnik, Miloš Verk, Emil Zele, Vlado Ziger, Miran Zganjar, Engelbert Drovencin in Stanko Zablac. Popravni izpit ima 20 dijakov, odklonjenih pa je 5.

Na l. državni realni gimnaziji se je prijavilo v vseh treh oddelkih 115 kandidatov in kandidatkin. Oproščeni so bili v vseh treh oddelkih: Darinka Bernetič, Marija Držar, Magda Fornazarič, Marija Hladnik, Hutter, Eva, Dragica Kocbek, Irnel Kusan, Olga Orel, Marija Rupena, Danica Šušteršič, Zdenka Locičnik, Štefanija Masten, Zarka Metlika, Milena Povodnik, Bogdana Tušak, Ignac Adamič, Franc Gril, Josip Kramberger, Franc Mordej, Stanko Pahič, Drago Sobotkiewicz, Ana Makuc ter Ivana Weber. Napravili so nižji tečajni izpit v vseh treh oddelkih: Vera Bratina, Rožica Dugovnik, J. Fridau, N. Gaberc, J. Ginc, L. Marin, V. Markič, J. Podgornik, M. Semenič, M. Sotlar, K. Setina, V. Šimic, A. Smidek, K. Suman, M. Turk, O. Večaji, M. Wesiak, D. Zemljik, M. Pajec, J. Čebokli, M. Gačnik, M. Habjanič, S. Habjanič, A. Hren, A. Hrovat, M. Ilakovec, A. Iršič, R. Karner, D. Kasjak, T. Leskovec, M. Mutič, S. Parsič, G. Piščanec, E. Plazovnik, R. Podkar, J. Strehar, D. Zidar, B. Erbežnik, V. Golubovič, A. Gomivnik, F. Jerič, J. Kebrić, J. Larič, A. Lešnik, B. Lorencič, H. Mautner, G. Resinović, V. Schechel, T. Sergio, H. Stöger, B. Škovič, J. Znidaršič, B. Kopin, B. Majer, Z. Plešnar, L. Romih, B. Šuler in Ivana Zvab. Popravni izpit ima v vseh treh oddelkih 18 zavodnih gojence. Za leto dni pa so bili zavrnjeni 3 dijaki oz. dijakinje.

Dve uri dobrega nogometa

Včeraj je l. SSK Maribor zmagal nad Železničarjem in izravnal razliko prejšnje nedelje — Odločitev bo šele prihodnjik

Maribor, 30. junija. Za drugo finalno tekmo za naslov nogometnega prvaka Slovenije je vladalo v Mariboru veliko zanimanje in se je zbralo na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti danes popoldne okoli 1300 gledalcev. Današnja prireditev je ta lepi obisk tudi zasluzila, ker je bila ena takšnih, kakršnih že dolgo let nismo videli na mariborskem igrišču. Tekma je bila tako zanimiva in napeta, da bo vsem, ki so jo videli, go-topo še dolgo ostala v spominu. Oba nasprotnika sta se danes borila s tako porzrtvovnostjo, elanom in ambicijo, da je bila tekma v pravem pomenu besede lepa. To, kar sta danes pokazali oboje moštvi, je bil prav gotovo prvorazreden nogomet.

Maribor je sicer današnje igranje odločil v svojo korist, vendar ne dovolj visoko, da bi končno zmaga pripadala njemu, ker je bil Železničar od pretekle nedelje za gol na boljšem. Tega so se Maribortani tudi zavedali in zato so tudi izborni igrali in sicer popolnoma drugače, kakor preteklo nedeljo. To velja zlasti za napadalno vrsto, ki si je s smiselnimi kombinacijami ustvarila mnogo lepih priložnosti, od katerih pa je samo dve izkoristila. Prav tako dobri so bili krilci, in po-hvalno je treba omeniti tudi ožjo obrambo, ki so vsi storili svoje, da so danes spravili — zasluženo zmago.

Toda ugajal je danes tudi Železničar ne glede na to, da je imel v ožji obrambi slabše orožje od nasprotnika. Napad si je vidno prizadeval, da bi pri stanju 2:1 za Maribor zabil zmagosilni gol, toda vsa prizadevanja so se razbila ob odlični nasprotnikovi obrambi. Pri vsem tem pa se je vendar videlo, da je ta napad zaigral

premekno in se ni mogel prebiti skozi zadnje vrste nasprotnika. Krilci so dobro podpirali svoj napad, vendar so svoje sile preveč posvečali obrambi, tako da so se sem in tja videle občutne vrzeli.

Igra sama je potekla v peklenskem tempu in je sem in tja bilo v njej tudi nekaj neprijaznosti in sabotažnih akcij, ki bi jih bil lahko sodnik preprečil, če bi bil pravočasno segel po strožjih kaznih. V splošnem pa se mora reči, da je bila današnja borba borba dveh enakovrednih nasprotnikov, v kateri se je pokazalo, da je Maribor imel boljše napadalno vrsto, ki mu je izhajala zaslužen zmago.

Ker je po skupnem izidu ostal finale neodločen (3:3), je bilo treba v smislu pravih odigrati še dvakrat 15. minutni podaljšek. V tem podaljšku je bil že takoj od začetka izključen Železničarjev igralec Habit, tako da je moral Železničar ves ostali čas odigrati z 10 možmi. Tudi v tem delu igre sta oba nasprotnika zastavila vse svoje sile do izčrpanosti, toda rezultat se ni več menjal in na koncu so se vsi oddahnil, ko je sodnik tekmo odžvižgal.

Goli današnje tekme so padli v naslednjem vrstnem redu: V 14. min. po Vodu za Maribor, ki ga je v 15. min. Stifter izenačil. V 9. min. drugega polčasa je Miloš dosegel iz prostega strela drugi in zmagosilni gol za Maribor.

V predtekmi je moštvo SK Koprivnice v prijateljski tekmi zmagalo nad rezervno Železničarja s 4:2 (0:1).

Propagandne pialne tekme je priredil Mariborski pialni klub včeraj popoldne na Mariborskem otoku. Na progi 50 m

hrbno je zmagal Petek, na 400 m prosto Branišelj, na 100 m prosto Jakovič, na 50 m prosto dame 1. Devetakova, 2. Bajdeto-va, 3. Mihorkova. Sledile so skakalne tekme s 3metrsko deske in z 10metrskoga stolpa.

Iz Gornje Radgone

— Smrtna kosa. V Negovi je bil v četrtek 27. junija pokopan upokojeni upravitelj negovega graščine in veleposvesta kneza Trautmannsdorfa, Vincenc Steinbrenner. Po upokojitvi pred 15 leti se je preselil na svoje posestvo v Črešnjevec pri Gornji Radgoni, kjer živi njegova soproga Renata iz plemenitaške rodbine Gröller v Apačah pa je bil v petek 28. junija pokopan splošno znani in ugledni posestnik Anton Probet iz Pogleda. Doživel je visoko starost 81 let. Pokojnik je bil po rodu apački Nemec, ki se je po prevratu l. 1918 takoj sprijaznil z novonastalim položajem ter bil ves čas lojalen jugoslovanski državljan. Kot ugleden posestnik in poznavalec razmer v Apaški kotlini je bil dolga leta sodni cenilec ter je bil med prebivalstvom splošno priljubljen in spoštovan, kar je pričalo zlasti številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Apačani takega pogreba že več desetletij ne pomnijo.

— Ze teden dni pogrešan. Brodarja tak znanega melanjskega broda pri Gornji Radgoni 70letnega Alojza Duha že teden dni pogrešajo. Zadnjič ga je videla nemška straža, ko je krmilil brod iz nemške na jugoslovensko stran. Promet s tem brodom je bil zlasti zadnje leto znatno omejen ter je obratoval le od časa do časa po potrebi. Domnevajo, da je Duh na brodu zadremal ter zdrknil v Muro in utonil. Po rodu je bil iz Črešnjevec pri Gornji Radgoni in je bival že več let po prevratu stalno v Potrni (Laafeld) v Nemčiji, kjer ima svojo domacijo, pridržal pa si je jugoslovensko državljanstvo.

Vidovdanska proslava v škofiji Loka

Škofija Loka, 28. junija. Morda ni še nobeno leto tako leno kakor letošnja proslava Škofije Loka junake, ki so darovali svoje življenje za našo svobodo. Ob 8. so bile v župni cerkvi najprej zahvalne molitve za kralja, potem na zadušnica za padle junake. Cerkvenemu opravilu so prisostvovali mladina škofje-loških šol, zastopniki državnih, samoupravnih in vojaških oblasti aktivni in rezervni častniki, delavstvo, obrtništvo, sokolska deputacija s praporom, zastopniki trgovskih in gospodarskih krogov sploh, mnogo narodno zavednih žena, ostalega meščanstva pa toliko, da je bil cerkveni hram poln. Po službi božji so bile v posebnih šolskih zavodih vidovdanske proslave z zaključkom školskega leta. Posebno pomembna je bila akademija v meščanski državni šoli, lepa pa je bila tudi proslava v deški šoli, kjer sta govorila o Vidovem dnevu šolski upravitelj Karel Jeretina in učitelj Rudolf Horvat. Mladina je tudi recitirala, deklarirala, zaigrala prizorček in zapela domorodno pesni. Državna himna in himna »Hej Slovani« sta zaključili slavo. Priznanično razpoloženje je zadelo več ali manj vse mesto, ki je bilo v trobojni-ah. Prav tako, kaži v ljubezni do naše mile Jugoslavije in njenih tvorcev nismo nikoli prevlečili.

Na predvečer Vidovega dne je priredil škofje-loški Sokol izredno leno uspešno proslavo posvečeno spominu kosovskih junakov. Velika dvorana je bila do kralja zasledena, pročelje na bogato okrašeno z državnimi zastavami in bršljanom. Spomin-ska proslava se je pričela z izvajanjem Jenkove »Kosovske«. Nad vse učinkoviti vojaški orkester pod taktirko kapetana g. Smrekarja, je žela polno priznanje. Slav-nostni govor je imel br. Janez Grum, ki je v svojih izjavah poudaril da je le strogo realno delo, smotno in v obsevu velike domovinske ljubezni poročstvo naše svobode. S klci »slava« je počastilo sokol-stvo spomin padlih junakov, prav tako navdušeno pa je vzklikalo naši Jugoslaviji in njenemu vladarju N. Vel. Petru II. Godba je zaigrala državno himno, nakar je Spelca Sovretova recitirala »Smrt maj-ke Jugovencev. Ga. s. Božena Douganova je zaigrala najprej Glinkovo kompozicijo »Slavjanci«, potem pa Tajčevičev »Bal-kanski ples 7«. O. Župančiča »Razgovor« sta prednašla dramatična s. Polidka Stig-lic in Sokoliki Niko Jesenovec. Br. Miloš Mlejnik je ob spremljevanju br. Babiča zaigral Čajkovskega Chancon triste, br. Pavle Hafner pa Chopinovo »Nocturno« opus 9. Sledil je zopet nastop vojaške godbe, ki je prednašala Urbanovo skladbo »Srbske pesmi«, opus šest. Večer je zaključil nastop dramatičnega odseka, ki je pod vodstvom br. Audica Jožeta nastu-diral Ribičičevo igr »Dediščina«. More se reči, da je bil ves program izvajen z umet-niškim čustvovanjem.

Proslavo so počastili s svojim obiskom komandant polka, polkovnik g. Milan Košič s podpolkovnikom br. Brankom Mamulo, majorjem Karlom Novakom in ad-jutantom Ivanovičem, celokupna sokol-ska družina z vsemi starimi in zrežiranimi sokolskimi borci, predstojnik sodišča svet-nik br. Ustar, direktor mlekarstva šole inž. Sabec, sreski šolski nadzornik v p. Vinko Zahraštink, predstavniki in zastopniki ma-lone vseh škofje-loških uradov itd. Proslava je svoj namen v celoti dosegla.

Z Jesenic

— Proslava Vidovega dne. Na Vidov dan so se Jesenice odele v državne zastave. Ob 8. je bila slovesna služba božja za šolsko mladino in župni cerkvi in v podruž-nični cerkvi na Savi, ob 9. pa je bila slo-vesna služba božja v župni cerkvi, kateri so v častnem številu prisostvovali pred-stavniki oblastev, državnih uradov, mestne občine, KID, rezervni oficirji, gasilci, So-koli v civilu ter zastopniki in člani nek-kih narodnih, kulturnih, stanovskih in športnih društev in organizacij.

— Letni sejem na Petrovo je bil na Savi zelo dobro obiskan. Stojnic sicer letos ni bilo toliko kakor prejšnja leta, vendar pa je šlo blago dobro v denar. Na sejem je prišlo nešteto delavcev in kmetov s po-deležja, predvsem iz blejskega in bohinj-skega kota in iz Zgornjesavske doline, ki so se proti večeru vračali zidane voje na-zaj v domače kraje.

— Življenje od petka do ponedeljka je bilo zelo razgibanost. Nameščenci in delavci so dobro izkoristili praznike. Že na Vidov dan je šlo mnogo planincev in izletnikov na Karavanke in na Triglavsko pogorje. Škoda, da je v petek in v soboto po gorah

tu in tam močno deževalo in da je divjal hud vihar. Med prazniki je bil na železnici in na cestah zelo živahen promet. Nešteto ljudi je prišlo v teh dneh na Gorenjsko, a tudi mnogo Gorenjcev je odšlo v druge kraje. Po glavnih cestah in ulicah je v teh dneh valovilo pestro življenje, ki je v ve-

černih urah doseglo svoj višek. Veliko po-zornost sta vzbujali razstava krasno iz-delanega pohištva mizarstva mojstra g. Matije Kresnika na Kralja Petra cesti in kolosarska tekma »Zarja«, katere start in cilj je bil pred postajo, kjer se je kar gnetlo občinstva.

Mariborske in okoliške novice

— Toča pustoši. Včeraj okrog pol 3. je pobilila toča vinograde, polja in vrtove pri Brestrnici, v Jelovcu, v Bezeni, deloma v Rušah, v Bistrici pri Limbušu. Škoda je ogromna. Toča je bila debela kakor oreh in je popolnoma pobilila okolice. V Bre-strnici je padla četrta ure in so bila tla decimeter debelo pokrita s točo.

— Nova grobova. Na Zrinjskega trgu 6 je umrl ugledni predstavnik stare sloven-ske trgovske generacije g. Davorin Tom-bah, star 61 let. Na Meljski 50 je umrla zasebnica Marija Ploč, stara 63 let. Zalu-jočim naše globoko sožalje!

— Promoviral je za doktorja filozofije iz zoologije stroke na filozofski fakulteti ljubljanske univerze g. Miroslav Zel iz zna-ne mariborske nacionalne rodbine. Naše iskrene čestitke!

— Osebnost. Prof. Stanko Lapuh s tukajšnje klasične gimnazije je premeščen v Ljubljano k banski upravi.

— Sodna vest. K okrožnemu sodišču v Maribor je premeščen sodni pripravnik dr. Drago Tribnik, ki je služboval doslej pri okrožnem sodišču v Murski Soboti.

— Nočno lekarniško službo imata teko-či teden Mavrejava lekarna pri Zamoru-ri v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, ter Vaupo-tova lekarna pri Angelu varuhu na Alek-sandrovi cesti 33, tel. 22-13.

— Kungoški avtobus in osebni avto sta trčila v Počehovi. Kungoški avtobus je vo-zil proti Kungoti, osebni avto pa je prihaj-al iz St. Ilje. Pri karambolu ni bilo k sreči nobenih človeških žrtev, pač pa ima osebni avto hude poškodbe in je škoda za več tisoč din.

— Svojevrsna nesreča se je pripetila v Hutterjevi tekstilni tvornici. 33letna tkal-ka Karla Černič iz Maribora je trčila sku-paj z nekim tkalcem. Posledica je bila, da se je Černičeva nezvesta zgrudila na tla in obležala s hudimi poškodbami na glavi. Prepejali so jo v bolnico in je verjetno, da ji je počila lobanja.

— Fibroška ni igrača. V Studenih se je 24letni posestnik sin Janez Lončarič igral s fibrotkovo. Pri tem je tako ne-

previdno ravnal, da se je fibrotko spro-žila in je ranil projektil Lončariču levo. Lončarič se je zatekel v bolnico.

— O tem in onem. Pri Sv. Martinu pri Vrburgu je zgorela domacija posestnika Franca Ekarta. Čez mejo gredo ogromne količine jestvin in velike množine jaje, ki prihajajo iz Bolgarije. Samo v enem dnevu je šlo čez mejo več kakor 10.000 ko-koši, razen tega hladilni vagon, v katerem je bilo 1 milijon jajčnih rumenjakov. — Na pravni fakulteti ljubljanske univerze je diplomiral Mariborčan Veberič Rajn-hard. — V Kosaških je padel kos železa na nogo 23letnega delavca Josipa Jeriča, ki so ga mariborski reševalci odpemili v bolnico. Ima zlomljeno nogo. — Pri seka-nju drv se je vsekala v levo 26letna Ma-rija Rebernik, ki se zdravi v bolnici. — V Dravski ulici 10 je neki možakar vrgel okoli 22. ure debel kamen v stanovanje de-lavca Franca Kumerja. Kamen je razbil več šip in je pripisati le srečnemu slučaju, da ni bil pri tem »atentat« nihe ranjen. Za neznanec poizveduje policija. — Dija-ku Arnoldu Pristovniku iz Cankarjeve 14 je doslej še neznan zlikovec ukradel s ko-leasa električno luč in tahomer v skupni vrednosti okoli 400 din. — 30 železnih spojk je ukradel neznanec iz Ehrlichove tekstilne tvornice. Za tatoma poizveduje po-licija. — Neko kolo so našli v Studenih. Lastnik ga dobi na orožniški postaji.

— Raketo je spustil v gostini na Be-navski 39 neznan mož. Zaradi silne do-nacije je nastala med gosti pravcata pa-nika. V splošni zmed, ki je nastala, se je neznanec s kolesom odpeljal. Za možakar-jem, ki je star okoli 50 let, poizveduje se-daj policija.

— Posestva iz rok v roke. Tvrdka Bata je, kakor se čuje, kupila od g. Tomšiča za Vrhniški hišni blok na Aleksandrovi 13 in v Cankarjevi 1 za 4.500.000 din. Ker so dosedaj najemniki prtiličnih lokalov do-bili odpoved s 1. oktobrom t. l., je skle-pati, da bo tvrdka Bata preuredila te pro-store v svoje svrhe.

Mnogo premalo strokovno-nadaljevalnih šol

Premalo kvalificiranih delavcev imamo — Strokovno nadaljevalne šole slabo podpirane

Ljubljana, 1. julija. Zadnje čase se je izkazalo, da nam pri-manjkuje dobrih kvalificiranih delavcev v industriji in obrti. Tudi v nekaterih na-prednejših državah v teh časih intenzivne delavnosti industrijskih in obrtnih podjet-jih niso imeli preveč kvalificiranih delovnih moči, čeprav skrbno mnogo bolj za svoje strokovno šolstvo kakor mi za svoje. V izrednih razmerah primanjkuje delovnih moči že zato, ker gredo številni delavci na orožne vaje. Za naše razmere je zna-čilno, da so bili v mnogih industrijskih podjetjih zaposleni kot kvalificirani de-lavci tujci, ker so se podjetniki sklicevali, da še ni dovolj domačih delovnih moči. Ne moremo trditi, ali so bili tujci vselej ne-pogrešljivi, saj je znano, da pogosto do-mači ljudje s primerno strokovno izobraz-bo niso mogli obiti dela, resnica pa je, da pri nas nismo nikdar dovolj posvečali po-zornosti vprašanju domačega kvalifica-rnega delavstva. Če bi bilo drugače, bi bo-lje skrbeli za strokovno nadaljevalne šole, za naš obrtniški naraščaj in izučeno in-dustrijsko delavstvo. Ta naraščaj je še v mnogih primerih prepuščen predvsem sam sebi, odnosno obrtniškim mojstrom in po-moščnikom, toda časi konservativnega obrt-ništva, ko obrtniki ni bilo treba stremeti po izpopolnitvi strokovne izobrazbe in tehničnem napredku, so tudi pri nas že davno minili.

Upoštevati je tudi treba, da je obrtni-ški stan precej številten ter da je že zara-di tega pomemben činitelj v gospodarskem življenju. Računati je treba, da v Sloveni-ji živi od obrti okrog 80.000 do 100.000 ljudi, ker je okrog 20 tisoč obrtniških družin. Pri tem pa niso všeti vajenci.

Točnega števila vajencev ni tako lahko ugotoviti. Najbolje je, če se pri tem ozi-ra-mo na število OUZD o zdravniških pre-gledih vajencev; od l. 1929 doslej je bilo na OUZD zdravniško pregledanih 27.300 vajencev in 9.100 vajencev pred nastopom učne dobe v obrti, torej 36.400. Računati smemo, da se je učilo v obrti v povojni do-bi pri nas okrog 80.000 vajencev. Koliko vajencev je pa ostalo brez teoretičnega, šolskega pouka, je še težje dognati, vse-kakor pa je zanesljivo, da izredno mnogo vajencev še vedno ne obiskuje strokovnih nadaljevalnih šol.

To pa sprevidimo tudi že po tem, da v tem šolskem letu ni bilo šol za vajen-ce niti v številnih krajih, ki so sedeži okrajnih sodišč: v Brdu pri Lukovici, Ko-stanjevici, Kozjem, Ložu, Mokronogu, Or-možu, Prevalju, Rogatu, pri Sv. Lenartu v Slov. gorah, v Višnji gori Trebnjem, Velikih Laščah, Vranskem, Žužemberku, Gornjem gradu in v Šmarju pri Jelšah. Gornji grad in Šmarje pri Jelšah sta ob- enem sedeža srezov. V vsej banovini je bi-lo v tem šolskem letu 55 strokovnih nada-ljevalnih šol in 23 tečajev; učenecv in učen-ki je bilo 7.350. Mirno lahko trdimo, da je bila najmanj četrtina vajencev brez šolskega pouka.

Mnogo krajev je, kjer so zaposleni šte-vilni vajenci in kjer ni v okolici nobene strokovno nadaljevalne šole. Tako je za-pošten 36 vajencev v Rajhenburgu, 35 v Vranskem, 49 v Vojniku, 37 v Sodraži-cah, 51 v Vel. Laščah, 38 v Beltincih, 25 v Dobrovodu-Turnišu, 42 v Dravogradu, 49 v Črni, 19 v Gornjem gradu, 47 v Ljub-nem, 45 v Lukovici pri Brdu, 42 v Cerkljah, 109 v Mokronogu, 69 v Stični, 44 v Gro-suplju, 34 v Apačah, 75 v Krizevcih, 26 v Slatni Radenci, 44 v Ložu, 24 v Framu, 68 v Poljčanah in na Pragerskem, 45 pri Sv. Lovrencu na Pohorju, 49 pri Sv. Lenartu v Slov. gorah, 26 v St. Ilju, 29 v Lendavi, 31 v Strigovi, 43 v Toplicah pri Novem mestu, 69 v Trebnjem, 47 v Žu-žemberku, 101 v Ormožu, 43 v Velenju, 59 v Ločah, Opitnici in Vitanju, 57 v Zireh, 44 v Šmarju pri Jelšah in 30 v Rogatu.

Upoštevati je pa treba še, da posamezni okrajni sicer imajo strokovno nadaljevalne šole, a nikakor ne dovolj. Po eno šolo od-

nosno tečaj imajo naslednji okraj: Lenda-va, Gornji grad, Novo mesto in Konjice. Po dve šoli ali tečaji imajo okrajji: Ko-čevje, Črnomelj, Ljutomer, Maribor, desni breg, Murska Soba, Slovenj Gradec in Šmarje pri Jelšah. Po tri šole so v Breži-skem, celjskem (mesto), mariborskem (mesto), krškem, kranjskem, laškem, li-tijskem, logaškem in škofje-loškem okra-ju. Po štiri šole odnosno tečaje imajo v celjskem (okolica), dravogrjskem, kam-niškem, ljubljanskem (okolica) in radov-ljiškem srezu. V Ljubljani je 8 šol.

Vse te šole s težavo delujejo — tudi, če se ne oziramo na to, da nima nobena svo-jeja poslopja in ne primernih učil — ker je mnogo prispevnih faktorjev, a vsi sku-paj pogosto ne prispevajo dovolj. Predsed-niki šolskih odborov so župani krajev, kjer imajo šole sedež. Da bi bilo deležno šolske-ga pouka večje število vajencev, bi bilo treba združiti po več občin za eno šolo. Sam predpis obrtnega zakona, da morajo strokovne nadaljevalne šole obiskovati vsi vajenci, ne zaleže mnogo. Sedanji šolski odbori rešujejo v glavnem le finančne za-deve in v njih se posamezni zastopniki prispevnih faktorjev prepirajo, kdo naj prispeva več. V mnogih primerih pa pri-spevajo največ sami vajenci.

Le banovski šolski odbor strokovnih nadaljevalnih šol bi bil pristojen za ure-ditev finančnih zadev in da bi odredil po-sameznim občinam, obrtnim združenjem, zbornici za TOI in delavski zbornici, koliko bi naj prispevali. Pritegniti bi pa bilo tre-ba še vsa pomembnejša industrijska pod-jetja in denarne zavode, da bi redno pod-pirali strokovno nadaljevalne šole, saj bi bilo to v interesu splošnega gospodarske-ga napredka. Predvsem bi pa bilo treba nuditi tem šolam primerne učilnice z vsjo opremo. Pri nas nima niti Ljubljana šol-skega poslopja za strokovne nadaljevalne šole, pač pa so bile že ustanovljene — po večini po zaslugi posameznih učnih moj-strov — učilnice za čevljarje, krojače in krojačice. Bile so v preteklih in splošno neprimernih prostorih.

O pomankljivostih naših strokovnih na-daljevalnih šol je bilo pri nas izgubljenih že mnogo besed. Bile so tudi že sklicane konference in ankete, napisani številni re-ferati, a vse je ostalo le pri besedah, ka-kor da je to dovolj. Ali si naše gospodar-stvo res lahko privoščiti takšen luksus — da industriji in obrti niso potrebne primer-no strokovno usposobljene delovne moči?

Huda nevihta pod Krimom

Z Iga nam poročajo: Včeraj okrog 17. ure je prihrumela huda nevihta od sever-novzhodne strani v smeri proti Krimu čez vasi Iško Loko, Mateno in Brest. Med bli-skom in treskom se je viliha huda ploha, pomešana s točo